

XIII. évfolyam 2. szám 2020

PÉNZÜGYI HÍRLEVÉL

NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet

Pénzügyi Hírlevél
XIII. évfolyam 2. szám 2020

Megjelenik negyedévente

Felelős szerkesztő
Dr. Lámfalusi Ibolya

Szerzők
Illés Ivett
illes.ivett@aki.naik.hu
Péter Krisztina
peter.krisztina@aki.naik.hu

Kiadó
NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet
H-1093 Budapest, Zsil utca 3–5.
Telefon: (+36 70) 501-0446
Fax: (+36 1) 217-8111
<https://www.aki.gov.hu/>
aki@aki.naik.hu

ISSN 1418 2130

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:
Publikációs Csoport
publikacio@aki.naik.hu
Telefon: (+36 70) 501-1156

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbáziskezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

Agrár- és vidékfejlesztési támogatások.....	3
Közvetlen termelői támogatások	5
Vidékfejlesztési és halászati programok.....	6
Piaci és egyéb támogatások	9
Nemzeti támogatások	10
Az agrár- és vidékfejlesztési támogatások kiemelt területei	13
Állattenyésztési támogatások.....	13
Szántóföldi növénytermesztők támogatása.....	16
Kertészeti ágazat támogatása	17
Kockázatkezelés a mezőgazdaságban.....	18
A mezőgazdaság és az élelmiszeripar vállalkozásainak hitelgazdálkodása	19
Az egyéni gazdaságok hitelállománya.....	20
A társas vállalkozások hitelállománya.....	25
Kedvezményes finanszírozás a mezőgazdaságban és az élelmiszeriparban....	34
MFB-hitelprogramok.....	34
Kedvezményes EXIM-konstrukciók	37
Agrár Széchenyi Kártya Folyószámlahitel	40
Költségvetési kamat- és kezési díjtámogatással működő egyéb agrárfinanszírozási programok	42
Növekedési Hitelprogram.....	43
Garantált hitelállomány a mezőgazdaságban és az élelmiszeriparban.....	46
A jegybanki kamat és a vállalati szektor kamatainak alakulása.....	49
EU-referencia-kamatláb.....	50
Lízingcégek mezőgazdasági kihelyezései	51
Ágazati csódráták	53
Kiegészítő táblák.....	54

Agrár- és vidékfejlesztési támogatások

A 2020. költségvetési évre előirányzott 699,7 milliárd forintból a tervek szerint közvetlen termelői támogatásokra 413,4 milliárd forintot, piaci és egyéb támogatásokra 28,8 milliárd forintot és a nemzeti támogatás jogcímeire további mintegy 93,8 milliárd forintot vehetnek igénybe a kedvezményezettek. A 2014–2020-as tervezési és programozási ciklushoz kapcsolódó vidékfejlesztési és halászati programokra a 2020. évre előirányzott támogatási összeg 163,6 milliárd forint.

Az agrár- és vidékfejlesztési támogatásokra elkülönített 699,7 milliárd forintból összességében 1470 milliárd forintot fizettek ki 2020 első negyedében (1. táblázat). Az előirányzatok teljesülését vizsgálva azonban figyelembe kell venni, hogy az a kifizetési rendből adódóan nem mindig időarányos. Számos támogatás az év második felében teljesül, bizonyos jogcímek esetében pedig lehetnek áthúzódó kifizetések is.

A kifizetések több mint felét (51,7 százalékát) a termelőknek nyújtott közvetlen támogatások képezték, 76,0 milliárd forintot vehettek igénybe a gazdálkodók az első negyedévben.

A Vidékfejlesztési Program 2014–2020 intézkedéseire 42,6 milliárd forintot folyósítottak március 31-ig. A 2018. évben megkezdődtek a folyósítások a Magyar Halgazdálkodási Operatív Programból, a tárgyévben 1,5 milliárd forint kifizetés valósult meg.

A hazai költségvetésből finanszírozott nemzeti támogatások keretében 24,9 milliárd forinthez jutottak a gazdák.

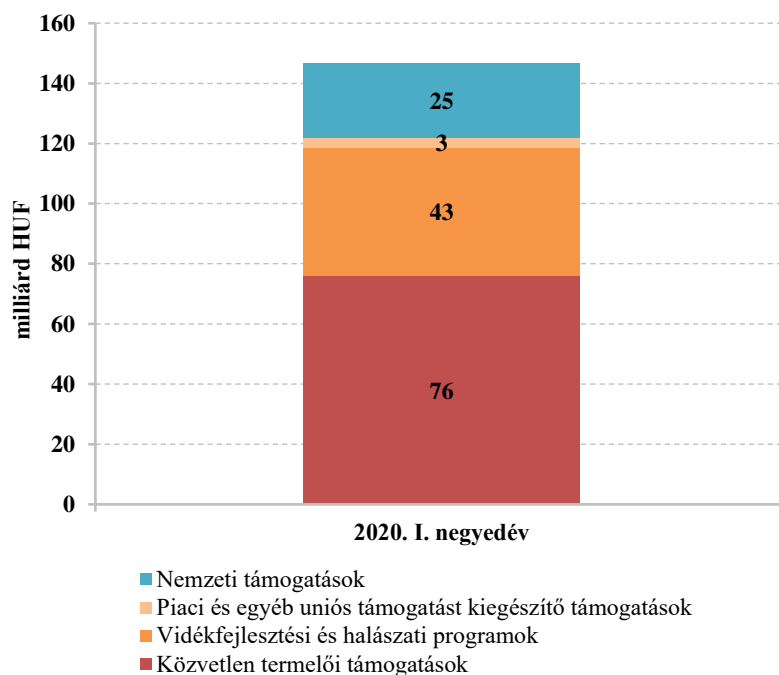
A piac szabályozását célzó intézkedésekre 3,3 milliárd forintot fordítottak, amelynek zöme továbbra is a kiegészítő nemzeti támogatással működő programokat fedezte, nagyobb részben nemzeti forrásból (1. ábra).

1. táblázat: Agrár- és vidékfejlesztési támogatások, 2020. I. negyedév

	millió HUF	
Jogcím	Eredeti előirányzat	2020. I. negyedév
I. Közvetlen termelői támogatások	413 436	76 029
II. Vidékfejlesztési és halászati programok	163 593	42 589
Magyar Halgazdálkodási Operatív Program	3 593	1 532
Vidékfejlesztési Program 2014–2020	160 000	41 057
III. Piaci és egyéb támogatások	28 800	3 313
Egyéb uniós támogatást kiegészítő támogatások	12 422	1 841
Agrárpiaci támogatások	16 378	1 473
Belpiaci intézkedések		1 472
<i>ebből: borászati ágazat támogatása</i>		215
Külpiaci intézkedések		1
Intervenciós költségek		0
IV. Nemzeti támogatások	93 838	24 947
Agrártámogatások mindösszesen	699 667	147 014

Forrás: 2019. évi LXXI. törvény Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről, valamint PM-, AM- és MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

1. ábra: Agrártámogatások főbb jogcímeinek kifizetései, 2020

Forrás: PM-, AM- és MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

Az első negyedévben az agrárium és a vidék fejlesztését célzó támogatási összeg 76-24 százalékban oszlott meg az uniós és a nemzeti forrás között. Európai uniós forrásból 111,1 milliárd, hazai forrásból további 35,8 milliárd forint kifizetése valósult meg 2020. március 31-ig.

A 2020. évre előirányzott támogatási összeg a

korábbi éveknek megfelelően továbbra is a 80-20 százalékos megoszlást követi, 565,5 milliárd forintot folyósíthatnak az európai uniós, 134,1 milliárd forintot pedig a nemzeti költségvetésből a 2020. évi agrár-vidékfejlesztési támogatásokra (2. táblázat).

2. táblázat: Agrár- és vidékfejlesztési támogatások forrásai, 2020

Forrás	millió HUF					
	2020. évi eredeti előirányzat			2020. I. negyedévi kifizetés		
	Összesen	EU	Nemzeti	Összesen	EU	Nemzeti
Nemzeti forrásból finanszírozott támogatások	93 838	–	93 838	24 947	–	24 947
EU-társfinanszírozású támogatások	176 015	135 709	40 307	44 430	33 555	10 874
Közvetlen EU-kifizetések	429 814	429 814	–	77 502	77 502	–
Összesen	699 667	565 522	134 144	146 878	111 057	35 821

Forrás: 2019. évi LXXI. törvény Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről, valamint PM-, AM- és MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

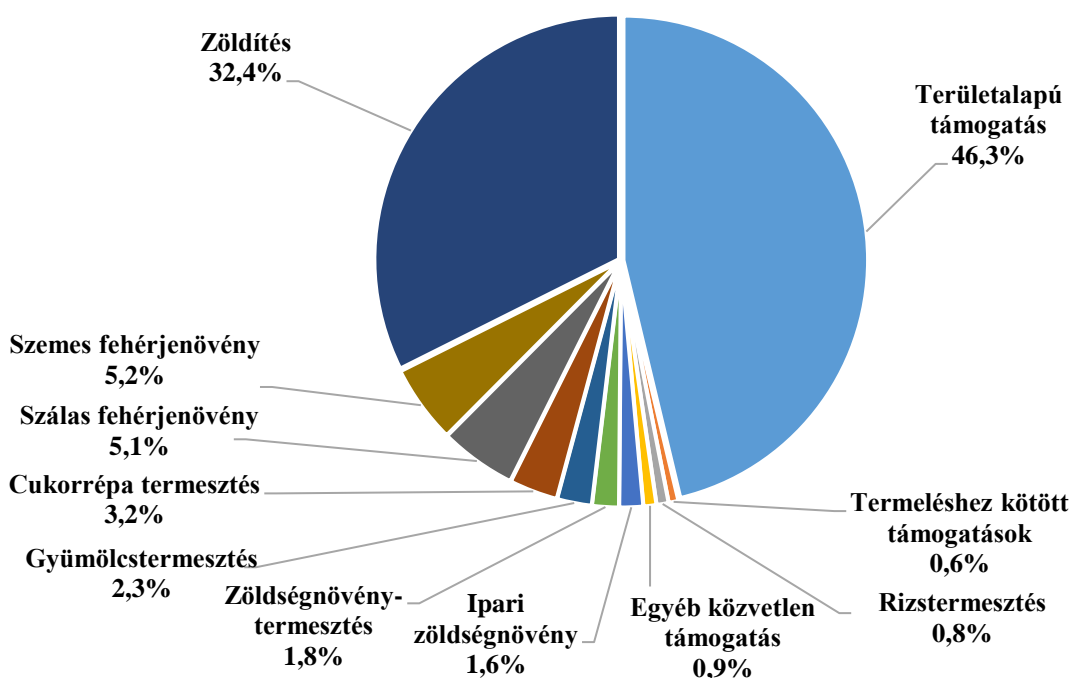
Közvetlen termelői támogatások

A közvetlen támogatások jogcímein 2020 első negyedévében 76,0 milliárd forint jutott el a termelőkhez, jellemzően területalapú támogatás formájában és a zöldítési komponens keretében. A támogatási összeg legnagyobb részét, 46,3 százalékát (35,2 milliárd forint) a területalapú támogatás tette ki, emellett 32,4 százalékos arányt képviselt a zöldítési támogatás (24,6 milliárd forint) (2. ábra). A 2019. évi egységes kérelmek után járó területalapú támogatások előlegkifizetése 2019 végén

megtörtént, a fennmaradó részét 2020 első fél évének végéig kapják meg a gazdák.

A szálas és szemes fehérjenövények támogatására 7,8 milliárd forintot fizettek ki a kedvezményezetteknek, ami közel azonos arányban oszlott meg a növénykultúrák között. Cukorrépa-termesztés támogatására 2,4 milliárd forintot, gyümölcsstermesztés támogatására (extenzív és intenzív) 1,7 milliárd forintot, zöldségnövény-termesztés támogatására 1,3 milliárd forintot, ipari zöldségnövények termesztésére 1,2 milliárd forintot folyósítottak.

2. ábra: **Közvetlen támogatások megoszlása, 2020**

Forrás: AM-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

Vidékfejlesztési és halászati programok

A Vidékfejlesztési Program 2014–2020 intézkedéseire a tárgyévben 160 milliárd forintot különítettek el. A Magyar Horgászati Operatív Program (MAHOP) keretében összességében 3,6 milliárd forint áll a kedvezményezettek rendelkezésére 2020-ban (3. táblázat).

Az első negyedévben a VP intézkedéseire 41,1 milliárd forintot folyósítottak a gazdálkodóknak. Agrár-környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos intézkedésekre 11,3 milliárd forintot, tárgyi eszközökbe

történő beruházásokra pedig 16,6 milliárd forintot fordítottak; ezek együttesen a kifizetések kétharmadát tették ki. További 4,1 milliárd forint jutott alapvető szolgáltatásokra és a falvak megújítására a vidéki térségekben, 1,8 milliárd forint technikai segítségnyújtásra, 1,6 milliárd forint pedig a mezőgazdasági üzemek és vállalkozások fejlesztésére irányult. A Natura 2000 kifizetések és a víz-keretirányelvhez kapcsolódó kifizetések keretében 1,2 milliárd forintot vehettek igénybe a kedvezményezettek (3. ábra).

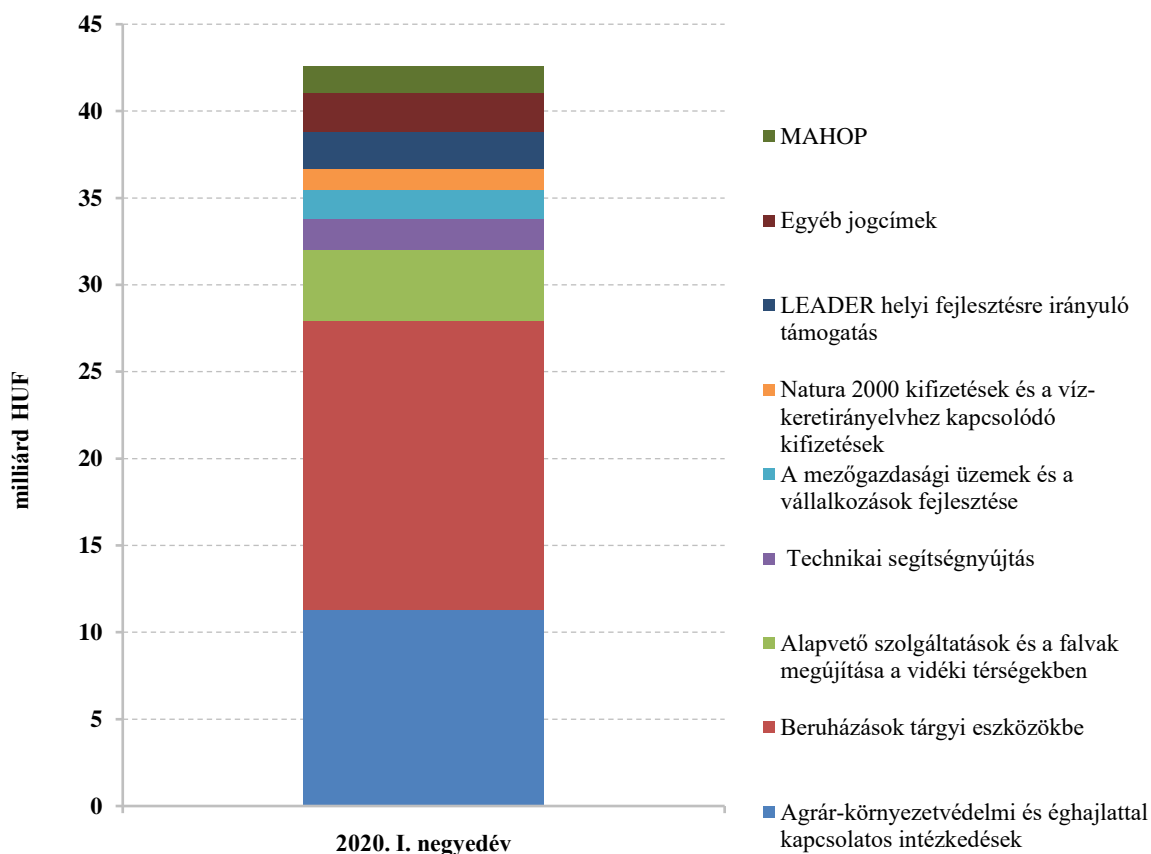
A MAHOP keretében 2020. március 31-ig 1,5 milliárd forint folyósítása történt meg.

3. táblázat: Vidékfejlesztési és halászati támogatások, 2020. I. negyedév

	millió HUF	
Jogcím	Eredeti előirányzat	2020. I. negyedév
EU-társfinanszírozással működő vidékfejlesztési és halászati programok 2014–2020	163 593	42 589
Vidékfejlesztési Program 2014–2020 (determinációval együtt)	160 000	41 057
<i>Ebből: Agrár-környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos intézkedések</i>		11 308
<i>Beruházások tárgyi eszközökbe</i>		16 613
<i>Alapvető szolgáltatások és a falvak megújítása a vidéki térségekben</i>		4 111
<i>Technikai segítségnyújtás</i>		1 794
<i>A mezőgazdasági üzemek és a vállalkozások fejlesztése</i>		1 646
<i>Natura 2000 kifizetések és a víz-keretirányelvhez kapcsolódó kifizetések</i>		1 209
<i>LEADER helyi fejlesztésre irányuló támogatás</i>		2 103
<i>Egyéb jogcímek</i>		2 273
MAHOP	3 593	1 532

Forrás: 2019. évi LXXI. törvény Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről, valamint PM- és MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

3. ábra: Vidékfejlesztési és halászati támogatások, 2020. I. negyedév

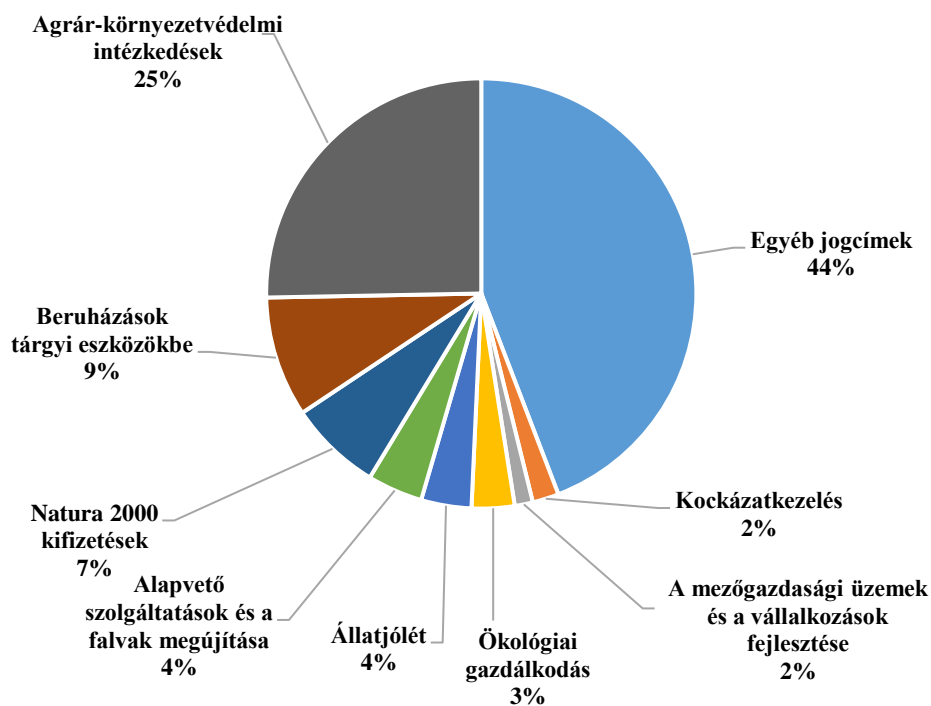

Forrás: PM- és MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

A Vidékfejlesztési Program 2014–2020 intézkedéseire 2020. március 31-ig 410 milliárd forintot használtak fel. A kifizetések negyede az Agrár-környezetvédelmi intézkedésekhez kapcsolódott, 9 százalékát tárgyi

eszközök beruházására fordították, 7 százalékát a Natura 2000 kifizetések és a víz-keretirányelvhez kapcsolódó kifizetések tették ki (4. ábra).

4. ábra: Vidékfejlesztési Program 2014-2020 kifizetései intézkedésenként, kumulált adatok 2014-2019

Forrás: PM- és MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

Piaci és egyéb támogatások

A piac szabályozására irányuló támogatásokra a költségvetési törvény¹ alapján 28,8 milliárd forintot fordíthatnak a 2020. évben. Ez az összeg 56,9 százalékban uniós forrásból, 43,1 százalékban nemzeti költségvetésből kerül kifizetésre és a kiegészítő nemzeti támogatással működő programok támogatását szolgálja.

A 2020. évre előirányzott támogatási összegből 3,3 milliárd forint kifizetése valósult meg az első negyedévben, ami az előirányzat 11,5 százaléka (4. táblázat), azonban számos támogatás az év második felében

teljesül.

A piaci és egyéb támogatásokon belül a kiegészítő nemzeti támogatással működő programokra uniós forrásból 1,3 milliárd forintot fordítottak, amit hazai költségvetésből 1,8 milliárd forinttal egészítettek ki. A programok közül az iskolatejprogram támogatására az uniós és hazai forrásokból összesen 1,1 milliárd forintot, az iskolagyümölcs-program támogatására 0,8 milliárd forintot költöttek. Működési alapok támogatására 0,8, az egyes állatbetegségek ellenőrzésére és felszámolására 0,4 milliárd forint folyósítása történt meg. A borászati ágazat további 215 millió forint támogatásban részesült a belpiaci intézkedések keretében.

4. táblázat: **Piaci és egyéb támogatások, 2020. I. negyedév**

	millió HUF	
Jogcím	Eredeti előirányzat	2020. I. negyedév
Agrárpiaci támogatások	16 378	1 473
Belpiaci intézkedések		1 472
Kiegészítő nemzeti támogatással működő programok uniós része		1 257
<i>Magyar Méhészeti Nemzeti Program</i>		0
<i>Iskolatejprogram</i>		237
<i>Iskolagyümölcs-program</i>		389
<i>Zöldség-gyümölcs (iskolagyümölcs nélkül)</i>		0
<i>Működési alapok támogatása (TÉSZ/BÉSZ)</i>		332
<i>Egyes állatbetegségek ellenőrzése, felszámolása</i>		299
Borászati ágazat támogatása		215
Külpiaci intézkedések		1
Intervenciós költségek		0
Kiegészítő nemzeti támogatással működő programok nemzeti része	12 422	1 841
Magyar Méhészeti Nemzeti Program	1 366	0
Iskolatejprogram	3 824	816
Iskolagyümölcs-program	2 352	457
Zöldség-gyümölcs (iskolagyümölcs nélkül)	4 080	24
Működési alapok támogatása (TÉSZ/BÉSZ)		442
Egyes állatbetegségek ellenőrzése, felszámolása	800	102
Összesen	28 800	3 313

Forrás: 2019. évi LXXI. törvény Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről, valamint AM- és MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

¹ 2019. évi LXII. törvény Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről.

Nemzeti támogatások

Nemzeti támogatás formájában a gazdálkodók 93,8 milliárd forintot vehetnek igénybe a 2020. évi költségvetési időszakban, ezen belül a Nemzeti agrártámogatások jogcímein 77,2 milliárd forint kifizetése valósulhat meg (5. táblázat).

Nemzeti támogatás keretében összességében 25,0 milliárd forintot fizettek ki a kedvezményezetteknek 2020 első negyedévében, amelynek csaknem fele (41,9 százaléka) a Nemzeti agrártámogatások jogcímein jutott el a gazdákhöz. Az egyes állatbetegségek megelőzésére, leküzdésére 4,2 milliárd forintot fordítottak 2020. március 31-ig.

Az állatjóléti támogatások (baromfi, sertés, tenyészkoca) összege 2,6 milliárd forint, amelynek több mint kétharmadát a Tenyészkoca állatjóléti támogatás jogcímen folyósították.

A termelőket ért agrárkárok enyhítésére a gazdálkodók befizetéseiből a 2020. évre is 4,3 milliárd forint áll rendelkezésre, amely összeg további 4,3 milliárd forinttal egészül ki a hazai költségvetésből. Így összességében 8,6 milliárd forintot különítettek el a 2019. évi károk kompenzálására 2020-ban. Az első negyedévben kiemelkedően magas összegű, 13,7 milliárd forint támogatás kifizetésére került sor.

Állattenyésztési feladatok támogatására a tárgyévben 1,3 milliárd forintot különítettek el. Ebből az első negyedévben 352 millió forint került kifizetésre.

5. táblázat: **Nemzeti támogatások, 2020. I. negyedév**

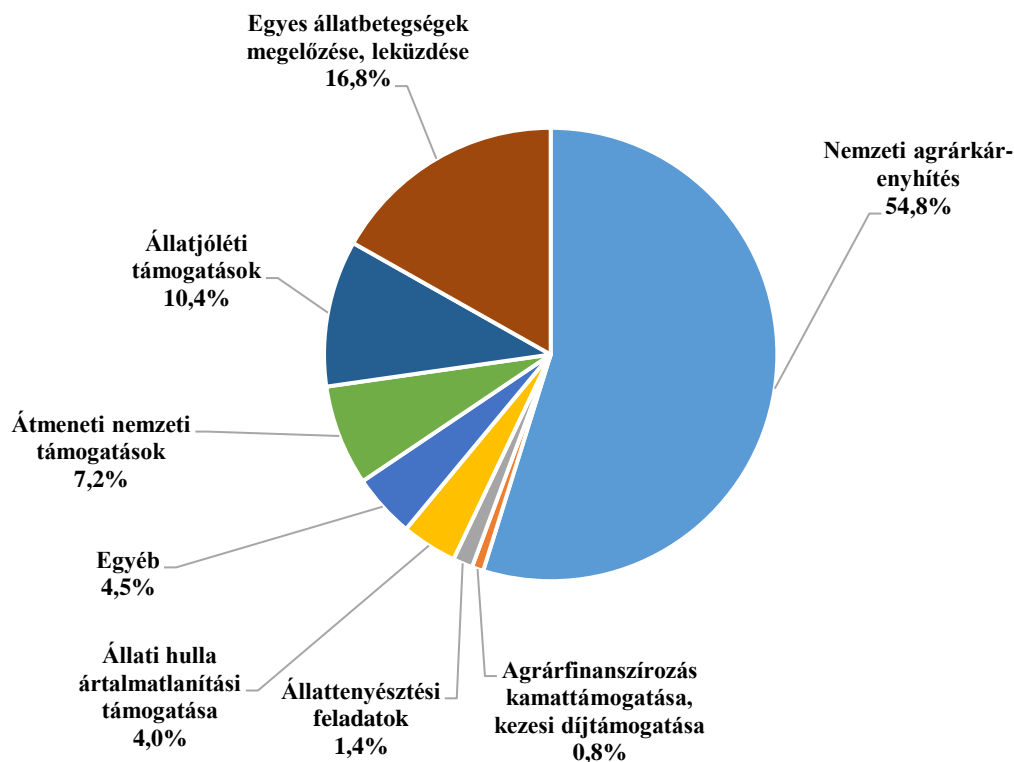
	millió HUF	
Jogcím	Eredeti előirányzat	2020. I. negyedév
Nemzeti agrártámogatások	77 220	10 449
ebből		
Átmeneti nemzeti támogatások		1 789
Baromfi állatjóléti támogatás		783
Sertés állatjóléti támogatás		20
Tenyészkoca állatjóléti támogatás		1 802
Egyes állatbetegségek megelőzése, leküzdése		4 197
Állati hulla ártalmatlanítási támogatása		989
Gázolaj jövedéki adójának de minimis támogatása (szőlő- és gyümölcsös ültetvények)		94
Agrárfinanszírozás kamattámogatása, kezesi díjtámogatása		206
Dohány általános és csekély összegű támogatása		60
Mezei őrszolgálat		111
A sertéságazat helyzetét javító stratégiai intézkedések támogatása	1 116	7
Nemzeti agrárkárenyhítés	8 600	13 675
Állattenyésztési feladatok	1 300	352
Zártkerti Program	1 000	465
Tanyafejlesztés	1 705	6
Osztatlan földtulajdon kimérésének költségei	2 586	0
Egyéb nemzeti támogatások	310	0
Nemzeti támogatások	93 838	24 953

Forrás: 2019. évi LXXI. törvény Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről, valamint AM-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

A nemzeti forrásból megvalósult kifizetések számottevő részét, 55,1 százalékát a Nemzeti agrárkár-enyhítés keretében fizették ki, mivel az agrárkárak kompenzálására a támogatási összeg március 31-ig lehívásra kerül. Az egyes állatbetegségek megelőzésére és leküzdésére folyósított támogatás a hazai költségvetésből

megvalósult kifizetések 16,9 százalékát képezte. A nemzeti költségvetésből megvalósult kifizetések további jelentős hányada, 10,5 százaléka Állatjóléti támogatás jogcímen jutott el a gazdálkodókhöz, túlnyomó részben tenyészkoca állatjóléti támogatásként (5. ábra).

5. ábra: A nemzeti támogatások főbb jogcímeinek kifizetései, 2020. I. negyedév

Forrás: AM-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

6. táblázat: **Közvetlen és átmeneti nemzeti támogatások teljesülése részletesen, 2020. I. negyedév**

	millió HUF
Jogcím	2020. I. negyedév
Közvetlen támogatások	76029
Területalapú támogatás	35 174
Cukorrépa-termesztés támogatásának igénylése	2 433
Fiatalközgazdasági termelőknek nyújtott támogatás igénylése	188
Extenzív gyümölcsstermesztés támogatásának igénylése	1 018
Intenzív gyümölcsstermesztés támogatásának igénylése	726
Ipari zöldségnövény támogatásának igénylése	1 195
Ipari olajnövény támogatásának igénylése	90
Kisgazdaságok támogatása	368
Rizstermesztés támogatásának igénylése	604
Szálaskörnyék növény támogatásának igénylése	3 857
Szemes környék növény támogatásának igénylése	3 925
Termeléshez kötött anyajuhtartás támogatása	6
Termeléshez kötött anyatehéntartás támogatása	104
Termeléshez kötött hízottbikartartás támogatása	6
Termeléshez kötött tejhasznútehén-támogatás	375
Zöldítéstámogatás igénylése	24 618
Zöldségnövény-termesztés támogatásának igénylése	1 341
Átmeneti nemzeti támogatások	1789
Nemzeti tejtámogatás	7
Húsmarhatartás-támogatás – 2007-től elválasztott	61
Szarvasmarhatartás extenzifikációs támogatása – elválasztott	6
Virginia dohány kiegészítő – termeléstől elválasztott	1307
Átmeneti nemzeti anyatehéntartás támogatása	140
Burley dohány kiegészítő – termeléstől elválasztott	268
Összesen	77818

Forrás: AM-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

Az agrár- és vidékfejlesztési támogatások kiemelt területei

A fejezet célja az agrárium és a vidék fejlesztésére irányuló támogatások ágazatonkénti, illetve alágazatonkénti felosztása. A jogcímek besorolása a fent említett kategóriákba azonban nem minden esetben lehetséges, hiszen vannak olyan támogatások, amelyek több ágazat számára biztosítanak forrást (területalapú támogatás, zöldítés), illetve egyes intézkedések több alágazatot is érintenek (az Egyes állatbetegségek megelőzése, leküzdése – baromfi kivül, illetve az Állatihulla-elszállítási és -ártalmatlanítási támogatás). Az Agrár Széchenyi Kártya (ASZK) keretében nyújtott átmeneti támogatás, illetve az ágazatok részére folyósított kamattámogatás, kezesi díjtámogatás és költségtámogatás szintén több ágazat számára biztosít támogatási összeget, ezáltal az ágazatonkénti felosztásnál ezen támogatásokat nem állt módunkban szerepeltetni.

Állattenyésztési támogatások

Az állattenyésztéssel és -tartással foglalkozó termelők összességében 16,2 milliárd forintot vettek igénybe 2020. március 31-ig (7. táblázat). Az állattenyésztési ágazatba az első negyedév során befolyt támogatási összeg 71,2 százaléka nemzeti költségvetésből került kifizetésre. A 11,5 milliárd forint csaknem 60 százalékát tették ki az állatbetegségek megelőzésének támogatásai és az állatjóléti támogatások. A támogatások 28,8 százalékát uniós forrásból folyósították. A 4,7 milliárd forintból 3,2 milliárd forintot a VP Állattenyésztés támogatásra, 0,5 milliárd forintot a termeléshez kötött támogatásokra, 0,3 milliárd forintot egyes állatbetegségek ellenőrzésére és felszámolására fordították.

Az első negyedévben folyósított állattenyésztési támogatások negyede a szarvasmarha-ágazatba érkezett. A sertéságazat helyzetének javítását célozta a támogatások mintegy 16,7 százaléka, 15,9 százaléka a baromfi-ágazat, 2,7 százaléka a juh- és kecskeágazat támogatására szolgált. A fennmaradó 39,3 százalékot a fent említett okokra hivatkozva nem állt módunkban felosztani az ágazatok között (6. ábra).

A szarvasmarha-ágazatba folyósított 4,1 milliárd forint támogatás 43,4 százaléka a tejágazathoz került. A

döntő részét (1,1 milliárd forint) az Iskolatej programra fordították, amely kifizetés 77,5-22,5 százalékos arányban valósult meg nemzeti és uniós forrásból. Hazai költségvetésből került kifizetésre 329 millió forint támogatás az állatbetegségek megelőzésére vemhes üszöknél. Uniós forrásból 375 millió forint termeléshez kötött tejhasznútehén-támogatás kifizetése valósult meg. A húsmarhatartással foglalkozó termelők számára nyújtott 318 millió forint támogatásból 109,6 millió forint közvetlen termeléshez kötött támogatás volt, 207,2 millió forintot pedig az ÁNT keretében igényeltek a szarvasmarhatartók.

A sertéságazat 2,7 milliárd forint támogatásban részesült az első negyedév során, amelynek kétharmad állatjóléti támogatás formájában jutott el a termelőkhoz, 817 millió forintot pedig a VP keretében kaptak az állattenyésztők.

A baromfiágazat támogatására 2,6 milliárd forintot folyósítottak az első negyedévben, melyből nemzeti forrásból 1,0 milliárd forint került kifizetésre egyes állatbetegségek megelőzésére, leküzdésére és 0,8 milliárd forint állatjóléti támogatásra. Emellett a VP-ből 817 millió forint kifizetés valósult meg társfinanszírozásban.

A juh- és kecskeágazat szereplői a 433 millió forint összegű támogatásuk zömét anyakecske csekély összegű támogatás és VP állattenyésztési támogatás formájában vették igénybe az első negyedév során.

A méhészet számára 5,4 millió forintot folyósítottak, amely méhegészségügyi és méhészeti járművekre igénybe vehető támogatásként jutott el a kedvezményezettekhez.

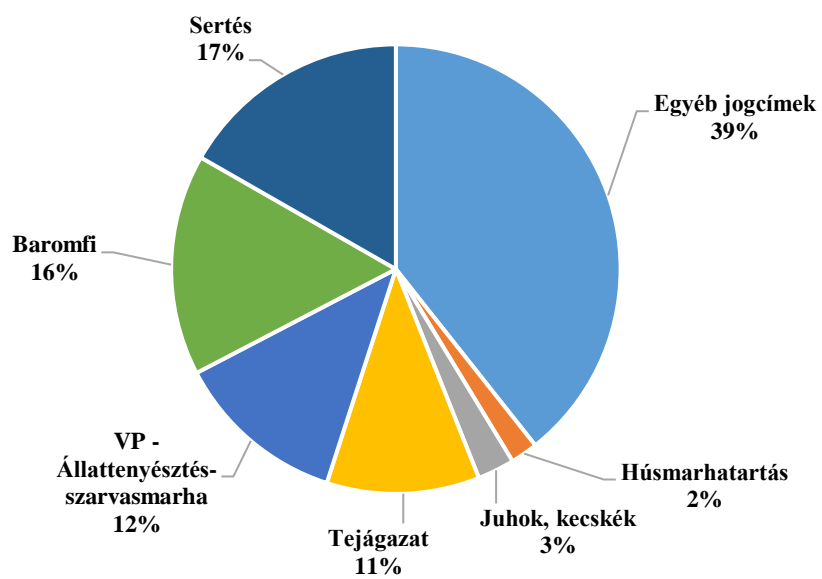
Azon jogcímek között, amelyeket nem állt módunkban felosztani az ágazatok, illetve az alágazatok között, az egyéb állattenyésztők (nem baromfi) számára nyújtott Egyes állatbetegségek megelőzése és leküzdése jogcím dominált, az egyéb támogatások 45,2 százaléka ehhez a jogcímhez kapcsolódott. Emellett kiemelésre érdemes még az állatihulla-elszállítási és -ártalmatlanítási támogatás, amelyre 989 millió forint kifizetése valósult meg március 31-ig. A MAHOP-ból 1,5 milliárd forint támogatásban részesültek a halászati ágazat szereplői.

7. táblázat: **Az állattenyésztési ágazatba befolyt támogatási összegek, 2020. I. negyedév**

	millió HUF
Jogcím	2020. I. negyedév
Szarvasmarha	4 111
Tejágazat	1 784
Nemzeti tejtámogatás	7
Termeléshez kötött tejhasznútehén-támogatás	375
Iskolatej program	1 052
Állatbetegségek megelőzésének támogatása (vemhes üsző)	329
Állatjólét (VP Tejágazat szerkezetátalakítását kísérő állatjóléti támogatás)	22
Húsmarhatartás	318
Húsmarhatartás támogatás – termeléstől elválasztott	61
Szarvasmarha tartás extenzifikációs támogatása – termeléstől elválasztott	6
Termeléshez kötött hízottbikartartás támogatása	6
Átmeneti nemzeti anyatehéntartás támogatása	140
Termeléshez kötött anyatehéntartás támogatása	104
Tenyészbika tenyésztésbe állításának támogatása	2
VP - Állattenyésztés-szarvasmarha	2 009
Sertés	2 713
Tenyészkoca állatjóléti támogatás	1 802
VP - Állattenyésztés	891
Sertés állatjóléti támogatás	20
Baromfi	2 583
Baromfi állatjóléti támogatás	783
VP - Állattenyésztés	817
Egyes állatbetegségek megelőzése, leküzdése – baromfi	983
Juhok, kecskék	433
Termeléshez kötött anyajuhtartás támogatása	6
VP - Állattenyésztés	264
A tenyészkos és tenyészbak tenyésztésbe állításának mezőgazdasági csekély összegű támogatása	1
Anyakecske de minimis támogatás	163
Méhészet	5
Méhegészségügyi csekély összegű támogatás	1
Méhészeti járművekre igénybe vehető de minimis támogatás	5
Egyéb jogcímek	6 377
Egyes állatbetegségek megelőzése, leküzdése – egyéb (baromfin és vemhes üszőn kívül)	2 885
Állatihulla-elszállítási és -ártalmatlanítási támogatás	989
Egyes állatbetegségek ellenőrzése, felszámolása	401
Állattenyésztési feladatok	350
Magyar Halászati Operatív Program	1 532
Tenyésznyúl tenyésztésbe állításának de minimis támogatása	54
VP - Állattenyésztés	167
Összesen	16 223

Forrás: AM- és MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

6. ábra: Az állattenyésztési támogatások megoszlása az ágazatok között, 2020

Forrás: AM- és MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

Szántóföldi növénytermesztők támogatása

A szántóföldi növénytermesztő ágazat 74,1 milliárd forint támogatásban részesült 2020 első negyedében, amely csaknem teljes egészében (97,4 százalék) uniós költségvetésből származott. Az ágazat részére biztosított szubvenció összegének zöme (80,7 százaléka), 59,8 milliárd forint egységes területalapú támogatás formájában jutott el a gazdálkodókhoz, ezen belül alaptámogatásként 35,2 milliárd forintot, a zöldítési komponens keretében 24,6 milliárd forintot fizettek ki részükre

(8. táblázat, 7. ábra). A 2019. évi egységes kérelmek után járó területalapú támogatások előlegkifizetése 2019 végén megtörtént, a fennmaradó részét 2020 első fél évének végéig kapják meg a gazdák.

Jelentős támogatást kaptak a szántóföldi növények közül a szemes és a szálas fehérjenövények, együttesen mintegy 7,8 milliárd forintot. További 2,4 milliárd forint a cukorrépa-termesztés, 604,0 millió forint a rizstermesztés támogatását szolgálta. A dohánytermesztők 1,6 milliárd forint támogatásban részesültek. A VP keretében 1,8 milliárd forint beruházási támogatást folyósítottak kisméretű terménytárolók, szárítók és tisztítók céljára.

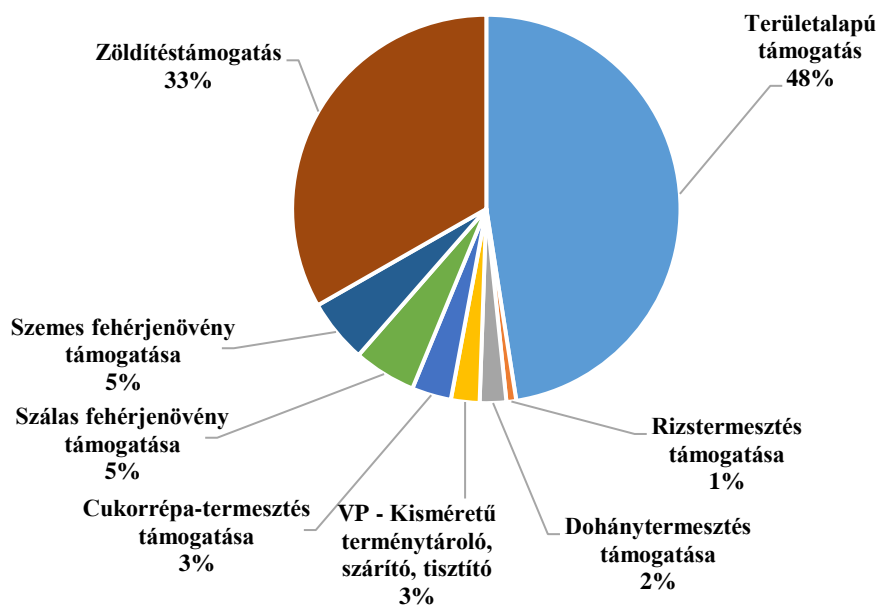
8. táblázat: A szántóföldi növénytermesztési ágazatba befolyt támogatási összegek, 2020. I. negyedév

Jogcím	2020. I. negyedév
Területalapú támogatás	35 174
Zöldítéstámogatás igénylése	24 618
Szemes fehérjenövény támogatásának igénylése	3 925
Szálas fehérjenövény támogatásának igénylése	3 857
Cukorrépa-termesztés támogatásának igénylése	2 433
Virginia dohány kiegészítő – termeléstől elválasztott	1 307
Burley dohány kiegészítő – termeléstől elválasztott	268
Dohány általános csekély összegű támogatása	60
VP - Kisméretű terménytároló, szárító, tisztító	1 761
ÚMVP Szárítók támogatása	2
Rizstermesztés támogatásának igénylése	604
Ipari olajnövény támogatásának igénylése	90
Növényegészségügyi vizsgálatok támogatása	33
Összesen	74 100

Megjegyzés: A területalapú támogatásból és a hozzá kapcsolódó zöldítésből a szántóföldi növénytermesztők mellett a legeltető állattartók és a kertészeti ágazat is részesült, az alágazatok közötti megosztás nem volt lehetséges.

Forrás: AM-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

7. ábra: A szántóföldi növénytermesztők támogatásainak megoszlása, 2020

Forrás: AM-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

Kertészeti ágazat támogatása

A kertészeti ágazat az első negyedévben 11,2 milliárd forint támogatásban részesült (9. táblázat), annak 82,4 százaléka származott uniós, 17,6 százaléka pedig nemzeti forrásból. A kifizetések 42,9 százaléka a VP keretében valósult meg, melyből kertészet korszerűsítésére 2,0 milliárd forintot, borászati ágazat támogatására 1,9 milliárd forintot, kertészeti gépbszerzésre pedig 0,9

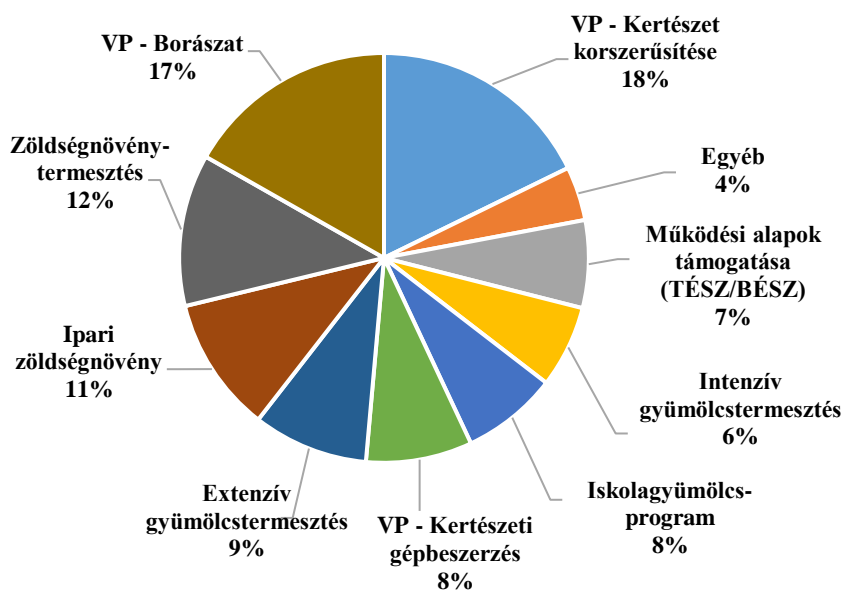
milliárd forintot folyósítottak. Emellett jelentős volt a zöldség-növény-termesztés és az ipari zöldség-növény termelésének támogatása, erre a két jogcímre együttesen a kertészeti ágazat támogatásának 22,7 százaléka, 2,5 milliárd forint érkezett. Az extenzív és az intenzív gyümölcs-termesztés az ágazat támogatási összegének 15,6 százalékát tette ki. A kifizetések 7,6 százaléka Iskolagyümölcs-program, 6,9 százaléka működési alapok támogatása (TÉSZ/BÉSZ) keretében került felhasználásra (8. ábra).

9. táblázat: A kertészeti ágazat részére folyósított támogatások, 2020. I. negyedév

Jogcím	millió HUF 2020. I. negyedév
VP – Kertészet korszerűsítése	1985
VP – Borászat	1875
Zöldség-növény-termesztés támogatásának igénylése	1341
Ipari zöldség-növény támogatásának igénylése	1195
Extenzív gyümölcs-termesztés támogatásának igénylése	1018
Intenzív gyümölcs-termesztés támogatásának igénylése	726
VP Kertészeti gépbszerzés	938
Iskolagyümölcs-program	847
Működési alapok támogatása (TÉSZ/BÉSZ)	773
Borászati ágazat támogatása	215
Borászati termékek krízislepárlásának támogatása	123
Gázolaj jövedéki adójának de minimis támogatása (szőlő- és gyümölcsös ültetvények)	94
Egyes speciális szövetkezések támogatása	24
A szőlőültetvényeken megvalósuló növényegészségügyi védekezés támogatása	20
Összesen	11176

Forrás: AM-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

8. ábra: A kertészeti ágazat támogatása, 2020

Forrás: AM-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

Kockázatkezelés a mezőgazdaságban

A mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer 2012. január 1-je óta két pilléren nyugszik, amely 2018-ban kiegészült a harmadik pillért jelentő országos jégkár-megelőző rendszerrel, melynek következtében várhatóan jelentősen csökkenni fog a jégkárarány.

A nemzeti agrárkárenyhítési rendszer keretében (I. pillér) a 2019. évi időjárás okozta károk kompenzálására kiemelkedően magas összegű kárenyhítést, 13,7

milliárd forintot folyósítottak az első negyedévben a jogosult termelők számára (10. táblázat). A gazdálkodóknak a 2019-es kárenyhítési évben is számos elemi káreseménnyel kellett megküzdeniük, amelynek következményeként több mint 16 000 termelői kárbejelentés érkezett közel 300 000 hektárra. A legnagyobb károkat az aszály és a tavaszi fagy következtében szenvedték el a termelők.

A kockázatkezelési rendszer második pillére, a mezőgazdasági biztosítási díjtámogatás keretében 100,2 millió forint kifizetés történt az első negyedévben az időszakhoz kapcsolódóan.

10. táblázat: A mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer kifizetései, 2020. I. negyedév

Jogcím	2020. I. negyedév
Nemzeti agrárkárenyhítés	13 675
VP-kockázatkezelés keretében nyújtott nemzeti támogatás	16
VP-kockázatkezelés keretében nyújtott uniós támogatás	85
Összesen	13 775

Forrás: PM-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

A mezőgazdaság és az élelmiszeripar vállalkozásainak hitelgazdálkodása

A Központi Statisztikai Hivatal Gyorstájékoztatója alapján 2020 I. negyedévében a nemzetgazdasági beruházások bővülése megtört, amely részben a koronavírus-járvány hazai és nemzetközi gazdasági hatásainak volt tulajdonítható. Miközben a nemzetgazdasági fejlesztések volumene 1,8 százalékkal maradt el az előző év azonos időszakától, a mezőgazdasági beruházások volumene – beleértve az erdőgazdálkodási és a halászati ágazat beruházásait – 30,8 százalékos növekedést mutatott.² A kedvező kamat- és finanszírozási környezet továbbra is ösztönzi az agrárium szereplőit, hogy beruházásaikhoz előnyös feltételekkel hitelforrásokat is igénybe vegyenek.

A nemzetgazdaság társas vállalkozásainak hitelállománya 2020. első negyedévében 18,6 százalékkal haladta meg az előző évi azonos időszaki értéket. A hitelek állománya 9040,1 milliárd forintra nőtt, amelynek 54,2 százalékát a forintalapú, míg 45,3 százalékát a devizaalapú hitelek adták. A forintalapú hitelek értéke 12,1 százalékkal 4947,1 milliárd forintra, a devizaalapúaké 27,6 százalékkal 4093,0 milliárd forintra bővült. Nemzetgazdasági szinten a rövid lejáratú hitelek értéke 22,7 százalékkal 2601,3 milliárd forintra, a hosszú lejáratú hitelállomány 17,0 százalékkal 6438,8 milliárd forintra növekedett. A rövid lejáratú hitelek aránya a nemzetgazdaság hiteleinek egészében kismértékben nőtt, 27,8 százalékról 28,8 százalékra emelkedett.

A hosszú lejáratú, fix kamatozású hitelek arányának növelése érdekében az MNB 2019 januárjában elindította a Növekedési Hitelprogram Fix konstrukcióját, amely

1000 milliárd forintos keretösszeggel került meghirdetésre. Az új konstrukció mellett a Monetáris Tanács 2019. július 1-jén 300 milliárd forintos keretösszeggel elindította a vállalati kötvényvásárlási programját, vagyis a Növekedési Kötvényprogramot (NKP), amellyel célzottan kívánják elősegíteni a hazai vállalati szektor finanszírozásának diverzifikálását.³

A Monetáris Tanács a hazai vállalati szektor fenntartható, stabil és hosszú távú finanszírozáshoz jutása, valamint a koronavírus-járvány negatív gazdasági hatásainak tompítása, és a hitelpiaci zavarok elkerülése érdekében 2020. április 20-án elindította a Növekedési Hitelprogram Hajrá (NHP Hajrá) elnevezésű konstrukciót, és a Növekedési Kötvényprogram (NKP) egyes paramétereit tekintetében is módosításokat eszközölt.⁴ Az NHP részét képező NHP Hajrá keretösszegét 1500 milliárd forint összegben határozták meg.⁵ Mivel a konstrukció a második negyedévben indult, az intézkedés hitelállományra gyakorolt hatása a következő negyedéves időszakokban várható.

Az agrárhitelek értéke 2020. március 31-én 1292,3 milliárd forint volt, amelyből a mezőgazdaságban tevékenykedőké 733,1 milliárd forintot, az élelmiszeriparral foglalkozóké pedig 559,1 milliárd forintot jelentett. A piaci alapú hitelek részaránya az agrárgazdaságban 53,3 százalékot, ezen belül a mezőgazdaságban 45,2 százalékot, az élelmiszeriparban pedig 64,0 százalékot tett ki 2020 első negyedévében (9. ábra).⁶

² Forrás: Központi Statisztikai Hivatal. Gyorstájékoztató. Beruházás, 2020. I. negyedév. <https://www.ksh.hu/beruhazas>

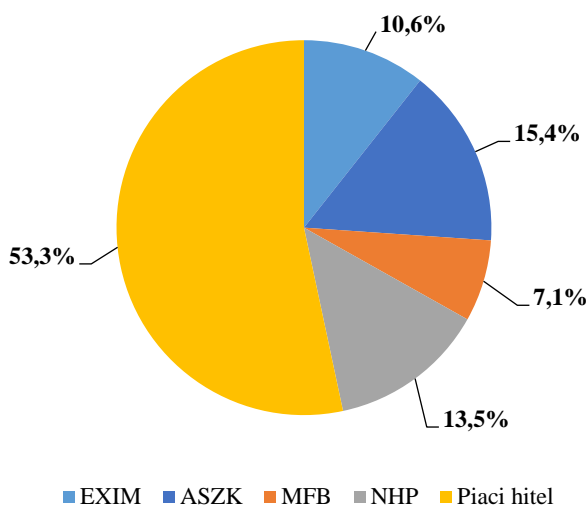
³ A Növekedési Kötvényprogramról bővebb információ az alábbi linken érhető el: <https://www.mnb.hu/monetaris-politika/novekedesi-kotvenyprogram-nkp>

⁴ Forrás: MNB, Közlemény a Monetáris Tanács 2020. április 28-i üléséről.

⁵ Forrás: MNB, Terméktájékoztató a Növekedési Hitelprogram Hajrá keretében folyósított refinanszírozási hitelek igénybevételének módjáról és feltételeiről.

⁶ A kedvezményes hitelek állománya MNB-, MFB-, KAVOSZ- és EXIM-adatok alapján került kiszámításra. A piaci hitelek állománya az agrárgazdaság teljes hitelállományának (AM-adat) és a kedvezményes hiteleknek a különbsége.

9. ábra: Az agrárgazdaság hitelállományának összetétele

Forrás: MNB-, AM-, MFB-, KAVOSZ- és EXIM-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

Az egyéni gazdaságok hitelállománya

A mezőgazdasági és élelmiszeripari egyéni gazdaságok együttes hitelállománya tovább növekedett: az előző év azonos időszakához képest 2,1 százalékkal 346,4 milliárd forintra bővült.⁷ Az egyéni gazdaságok részesedése az agrárgazdaság teljes hitelállományából 28 százalékról 26,8 százalékra mérséklődött. A csökkenő részesedés háttérében az áll, hogy a társas vállalkozások hitelállománya az egyéni gazdaságokéhoz képest nagyobb arányban (9,3 százalékkal) növekedett, így az agráriumban tevékenykedő gazdasági szervezetek a hitelállomány 73,2 százalékát tudhatták

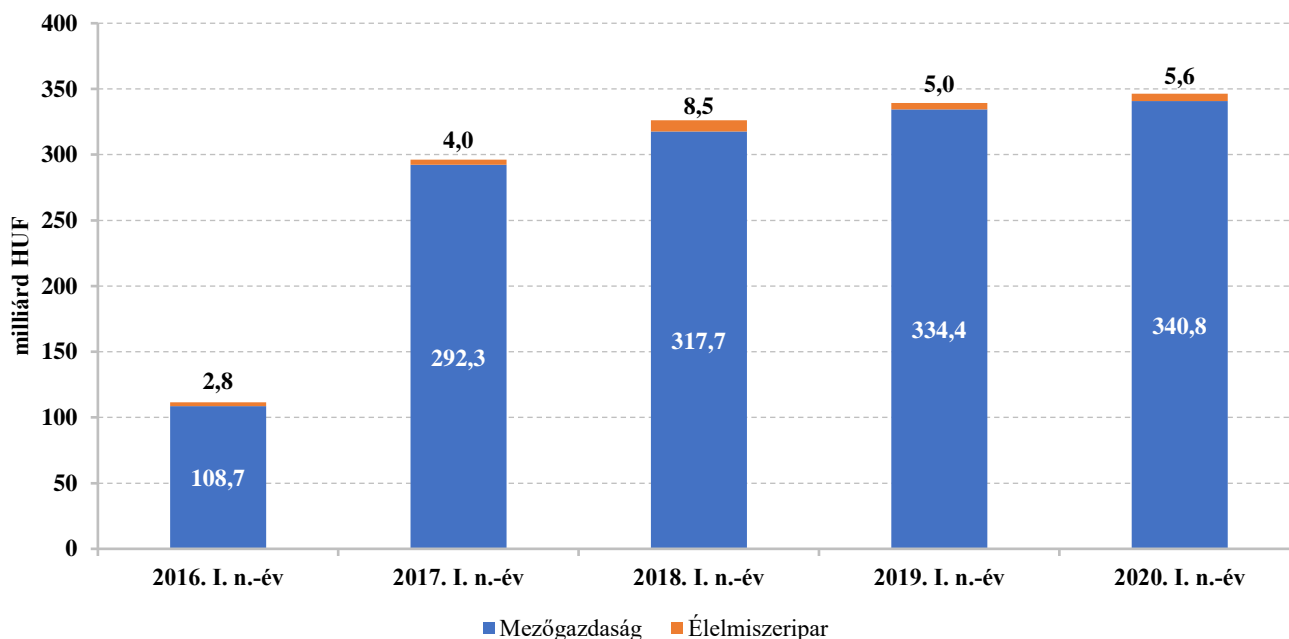
magukénak, ami a korábbi év azonos időszakánál 1,4 százalékponttal nagyobb részesedést jelentett.

Az egyéni gazdaságok hitelállományából továbbra is kis szeletet, mindössze 1,6 százalékot képviseltek az élelmiszeripari szakágazatok, míg a hitelállomány legnagyobb részét, 98,4 százalékát a korábbi éveknek megfelelően a mezőgazdasági ágazat vállalkozásai adták 2020 első negyedévében. A mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni gazdaságok hitelállománya 1,9 százalékkal 340,8 milliárd forintra nőtt, miközben az élelmiszeriparban működőké 11,9 százalékkal 5,6 milliárd forintra emelkedett az előző év azonos időszakához képest (10. ábra).

⁷ Az Agrárminisztérium adatszolgáltatói köre bővült, aminek következtében 2018 I. negyedévéig visszamenőleg az egyéni gazdaságok és a társas vállalkozások hitelállománya egyaránt korrigálásra került.

2020. I. negyedévéől a kiemelt élelmiszeripari szakágazatok között kerül feltüntetésre a szőlőbor termelése is, amely ágazat hitelállománya így kikerült az egyéb élelmiszeripari kategóriából.

10. ábra: Az egyéni gazdaságok hitelállománya adott év március 31-én

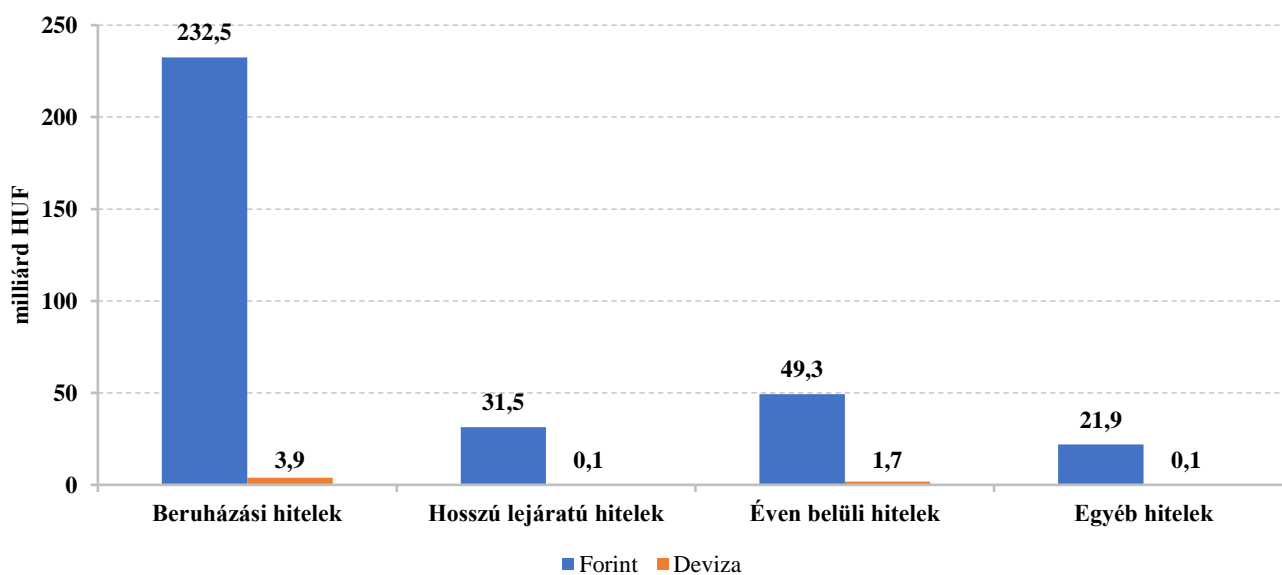
Forrás: AM-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

A mezőgazdasági egyéni gazdaságok beruházási hitelállománya az előző év azonos időszakához képest 5,1 százalékkal 236,4 milliárd forintra, a hosszú lejáratú forgóeszközhitelké 3,8 százalékkal 31,5 milliárd forintra, az éven belüli hiteleké (forint folyószámlahitel és egyéb éven belüli hitel) pedig 34,4 százalékkal 51,0 milliárd forintra nőtt. Ezzel ellentétben az egyéb hitelek

állománya (egyéb forint- és devizahitelek) 46,7 százalékkal 22,0 milliárd forintra mérséklődött. A devizahitelek aránya továbbra is elenyésző a mezőgazdasági egyéni gazdaságok hitelállományában (11. ábra).

A kedvezményes hitelprogramokhoz nem köthető (piaci) hitelállomány 155,5 milliárd forintot tett ki, amely a teljes hitelösszeg 45,6 százalékának felelt meg.

11. ábra: A mezőgazdasági egyéni gazdaságok hitelállománya a hitel forrása és a főbb hitelcél szerint 2020 I. negyedévében

Megjegyzés: A forint folyószámlahitelek az éven belüli hitelek között kerültek feltüntetésre.

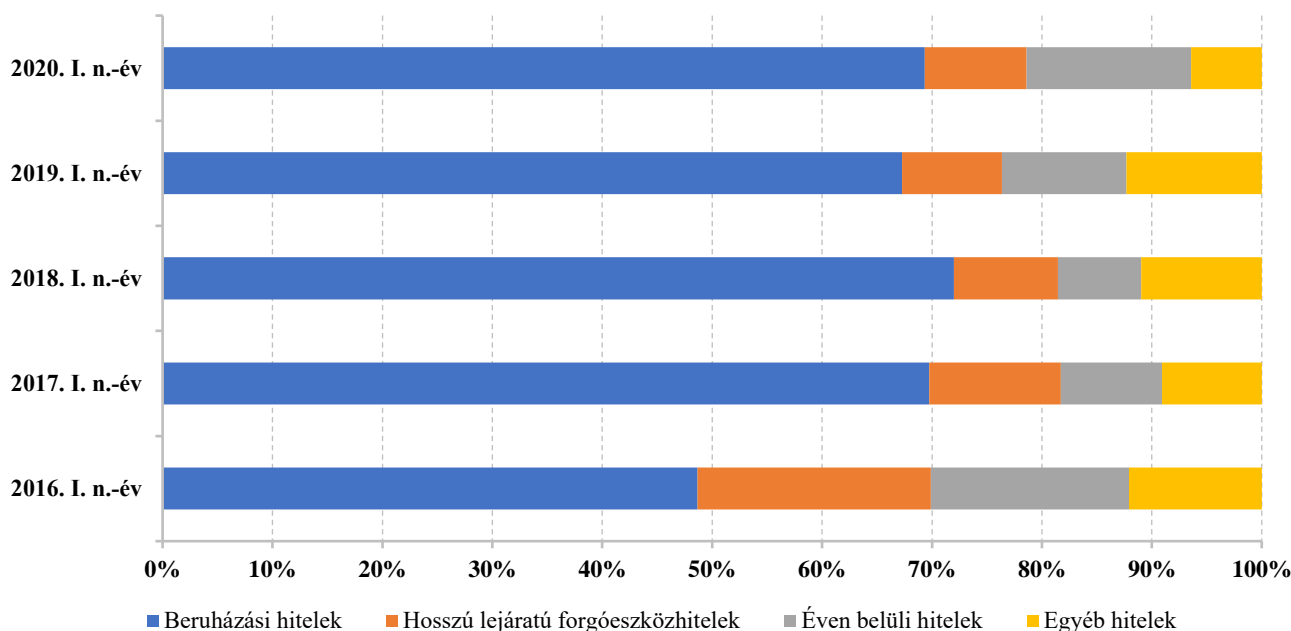
Forrás: AM-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

A mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni gazdaságok hitelállományában a hosszú lejáratú hitelek aránya ismét megközelítette a 80 százalékot (78,6 százalék), amelynek legnagyobb részét továbbra is a beruházási hitelek képezték 2020 első negyedévében (12. ábra).

Amennyiben az elmúlt öt év adatait vesszük figyelembe megfigyelhető, hogy a beruházási hitelek súlya

2018-ig számottevően növekedett, majd némiképp visszaesett ugyan, de továbbra is több mint kétharmados arányt képviselt a mezőgazdasági egyéni gazdaságok hitelállományában 2020 első negyedévében. Ezzel ellentétben a hosszú lejáratú forgóeszközhitel részaránya mintegy 20 százalékról 10 százalék alá csökkent ugyanezen években.

12. ábra: **A mezőgazdasági egyéni gazdaságok hitelállományának megoszlása a hitel forrása és a főbb hitelcél szerint adott év március 31-én**

Megjegyzés: A forint folyószámlahitelek az éven belüli hitelek között kerültek feltüntetésre.
Forrás: AM-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

A mezőgazdasági ágazatban tevékenykedő egyéni gazdaságok között továbbra is a szántóföldi növénytermesztéssel foglalkozó gazdaságok hitelállománya volt a legmarkánsabb, részesedésük 62,7 százalékot jelentett 2020 első negyedévében. Az alágazat hitelállománya azonban 7,4 százalékkal 213,6 milliárd forintra mérséklődött az előző év azonos időszakához képest (11. táblázat). A csökkenés elsősorban az egyéb hitelek állományában jelentkezett, amely 10,0 milliárd forinttal maradt el az előző év azonos időszaki értékétől. Az éven túli hitelek állománya szintén mérséklődött: a beruházási hiteleké 7,8, a hosszú lejáratú forgóeszközhitelké pedig 4,2 milliárd forinttal. Ezzel ellentétben a folyószámlahitelek állománya 6,8 milliárd forinttal bővült, miközben az egyéb éven belüli hitelek állománya mintegy 2 milliárd forinttal mérséklődött.

A szántóföldi növénytermesztőkkel ellentétben az állattenyésztési szakágazatban nőtt a hitelállomány

értéke, összességében 7,6 milliárd forinttal. Az állattenyésztésen belül a baromfi szakágazatban volt a legnagyobb növekedés, a hitelállomány 5,7 milliárd forinttal haladta meg az előző évi azonos időszaki értéket.

A szakágazatok közül a kertészeti ágazatban tevékenykedő egyéni gazdaságok hitelállománya bővült legnagyobb mértékben: 14,6 milliárd forinttal 40,2 milliárd forintra gyarapodott. A szakágazat hitelállományából a zöldségtermeléssel foglalkozók 17,8 milliárd forintot tudhattak magukénak.

Az egyéb szakágazatok vállalkozásai által felvett hitelállomány pedig 3,8 százalékkal 33,4 milliárd forintra emelkedett egy év alatt.

Az egyéni gazdaságok hitelállományának több mint 70 százaléka (71,7 százalék) az egyéni vállalkozókhöz, 28,3 százaléka az őstermelőkhöz tartozott 2020. március 31-én.

11. táblázat: **A mezőgazdasági egyéni gazdaságok hitelállománya hitelcél szerint a kiemelt szakágazatokban 2020 I. negyedévében**

milliárd HUF						
Szakágazat	Összesen	Beruházási hitelek	Hosszú lejáratú forgóeszközhitel	Folyószámla-hitelek	Egyéb éven belüli hitelek	Egyéb hitelek
Szántóföldi növénytermesztés	213,6	157,3	16,2	23,1	3,1	13,8
Állattenyésztés	53,6	32,6	7,7	8,2	1,6	3,5
ebből						
<i>baromfi</i>	14,4	7,8	2,1	2,7	0,8	0,9
<i>sertés</i>	10,1	7,0	1,2	1,1	0,2	0,6
<i>szarvasmarha</i>	18,4	10,7	3,7	3,0	0,3	0,7
Kertészet	40,2	26,1	5,1	6,2	0,7	2,2
ebből						
<i>zöldségtermelés</i>	17,8	10,5	2,4	3,9	0,1	0,9
Egyéb	33,4	20,4	2,6	5,6	2,4	2,5
Összesen	340,8	236,4	31,5	43,1	7,8	22,0

Forrás: AM-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

A mezőgazdasági egyéni gazdaságok számára 2020 első negyedévében újonnan folyósított hitelek 17,8 milliárd forintos értéke 23,0 százalékkal maradt el az egy évvel korábbtól.

Továbbra is a szántóföldi növénytermesztők vették fel a legtöbb új hitelt: részesedésük változatlanul 59 százalék volt a vizsgált időszakban. A szántóföldi növénytermesztők számára újonnan folyósított hitelek legnagyobb része (43,2 százalék) folyószámlahitel, 37,5 százalék pedig beruházási hitel volt.

Az új hitelek 17,7 százaléka került az állattenyésztéssel foglalkozókhöz, azon belül is a szarvasmarhaágazat szereplői vették igénybe azok 7,3 százalékát. A

baromfitartókhöz és -tenyésztőkhöz került az új hitelek további 5,0 százaléka, a sertéságazatba pedig 1,6 százaléka.

Az állattenyésztési ágazat által felvett új hitelek legnagyobb része (46,4 százalék) szintén folyószámlahitel volt, emellett a beruházási hitelek domináltak, amelyek az új hitelek 34,2 százalékát tették ki az ágazatban.

A mezőgazdaságba újonnan folyósított hitelállomány 12,3 százaléka a kertészeti ágazat gazdálkodóihoz, míg 11,0 százaléka az egyéb szakágazatban tevékenykedőkhöz került (12. táblázat).

12. táblázat: A mezőgazdasági egyéni gazdaságok újonnan folyósított hitelállománya 2020 I. negyedévében

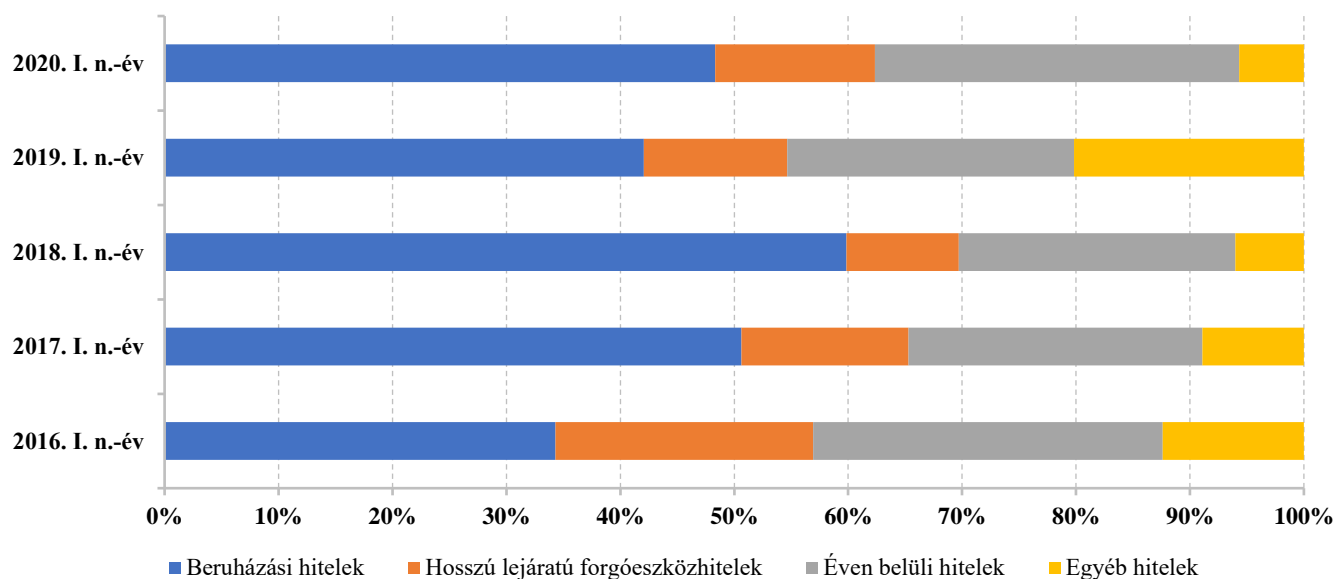
Szakágazat	Összesen	Beruházási hitelek	Hosszú lejáratú forgóeszközhitel	Folyószámla-hitelek	Egyéb éven belüli hitelek	Egyéb hitelek
Szántóföldi növénytermesztés	10,5	3,9	0,7	4,5	0,6	0,7
Állattenyésztés	3,1	1,1	0,3	1,5	0,1	0,1
ebből						
<i>baromfi</i>	0,9	0,3	0,1	0,4	0,0	0,0
<i>sertés</i>	0,3	0,1	0,0	0,2	0,0	0,0
<i>szarvasmarha</i>	1,3	0,4	0,2	0,6	0,0	0,0
Kertészet	2,2	0,6	0,1	1,1	0,2	0,1
ebből						
<i>zöldségtermelés</i>	0,8	0,3	0,0	0,5	0,0	0,0
Egyéb	2,0	0,4	0,1	1,1	0,1	0,2
Összesen	17,8	6,1	1,3	8,3	1,0	1,1

Forrás: AM-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

Az élelmiszeripar egyéni vállalkozásainak 5,6 milliárd forintos hitelállománya 28,6 százalékkal, azaz 2,7 milliárd forinttal haladta meg az előző év azonos időszakának értékét. A piaci hitelállomány részesedése az élelmiszeriparban tevékenykedő egyéni gazdaságok hitelállományából 48,5 százalékról 65,9 százalékra emelkedett a vizsgált időszakban. Az ágazatban a hitelek túlnyomó többségét képező beruházási hitelek

aránya nőtt, 2020 első negyedévében közel 50 százalékot képviselt. Ezzel párhuzamosan a hosszú lejáratú forgóeszközhitel és az éven belüli hitelek aránya is emelkedett, előbbi 12,6 százalékról 14,0 százalékra, utóbbi 25,2 százalékról 32,0 százalékra. Mindeközben az egyéb hitelek részesedése a korábbi évi 20,2 százalékról 5,7 százalékra esett vissza (13. ábra).

13. ábra: Az élelmiszeripari egyéni gazdaságok hitelállománya hitelcél szerint 2020 első negyedévében

Forrás: AM-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

A társas vállalkozások hitelállománya

A nemzetgazdaság hitelállománya 18,6 százalékkal, azaz 1417,0 milliárd forinttal haladta meg az előző év azonos időszaki értékét (7623,0 milliárd forint), ezáltal az állomány 9040,1 milliárd forintot tett ki 2020. március 31-én. Az állományból a mezőgazdasági társas vállalkozások 402,7 milliárd forintot, az élelmiszeripari társas vállalkozások pedig 546,3 milliárd forintot tudhattak magukénak. A kettő együttes értéke 949,0 milliárd forintot jelentett, vagyis az állomány 82,8 milliárd forinttal haladta meg az egy évvel korábbi (866,2 milliárd forint).

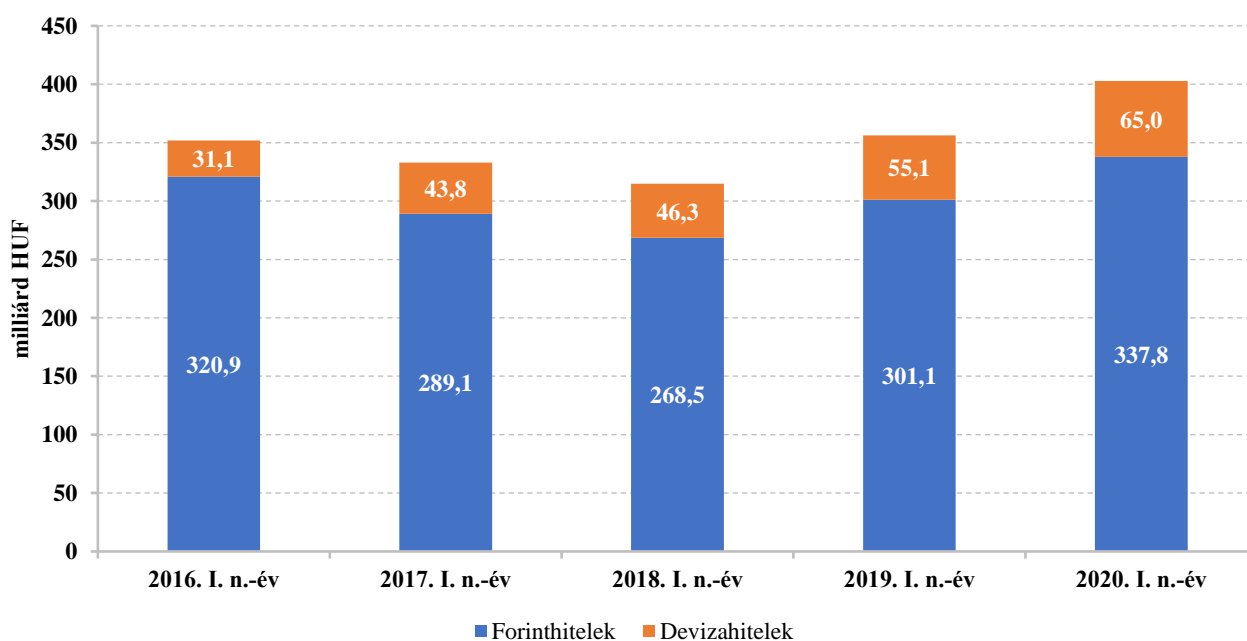
A mezőgazdasági és az élelmiszeripari társas vállalkozások részesedése némiképp csökkent – előbbi

0,2, utóbbi 0,7 százalékponttal – ezáltal a mezőgazdasági ágazat a teljes nemzetgazdasági hitelállományból 4,5 százalékot tett ki, az élelmiszeripar pedig 6,0 százalékot képviselt. Ez azt jelenti, hogy a két ágazat együttesen a teljes hitelállomány 10,5 százalékát adta.

A mezőgazdaságban tevékenykedő társas vállalkozások esetében 13,1 százalékkal, az élelmiszeriparban működőknél 7,1 százalékkal növekedett a hitelállomány az előző év azonos időszakához képest.

Mivel a mezőgazdasági társas vállalkozások devizahiteleinek állománya a forinthitelekénél nagyobb mértékben nőtt (előbbi 17,9, utóbbi pedig 12,2 százalékkal), a forinthalapú hitelek részaránya az ágazat hitelállományából csökkent (84,5 százalékról 83,9 százalékra), miközben a devizahitelek részesedése emelkedett (15,5 százalékról 16,1 százalékra) (14. ábra).

14. ábra: A mezőgazdasági társas vállalkozások hitelállományának forrás szerinti megoszlása és alakulása adott év március 31-én

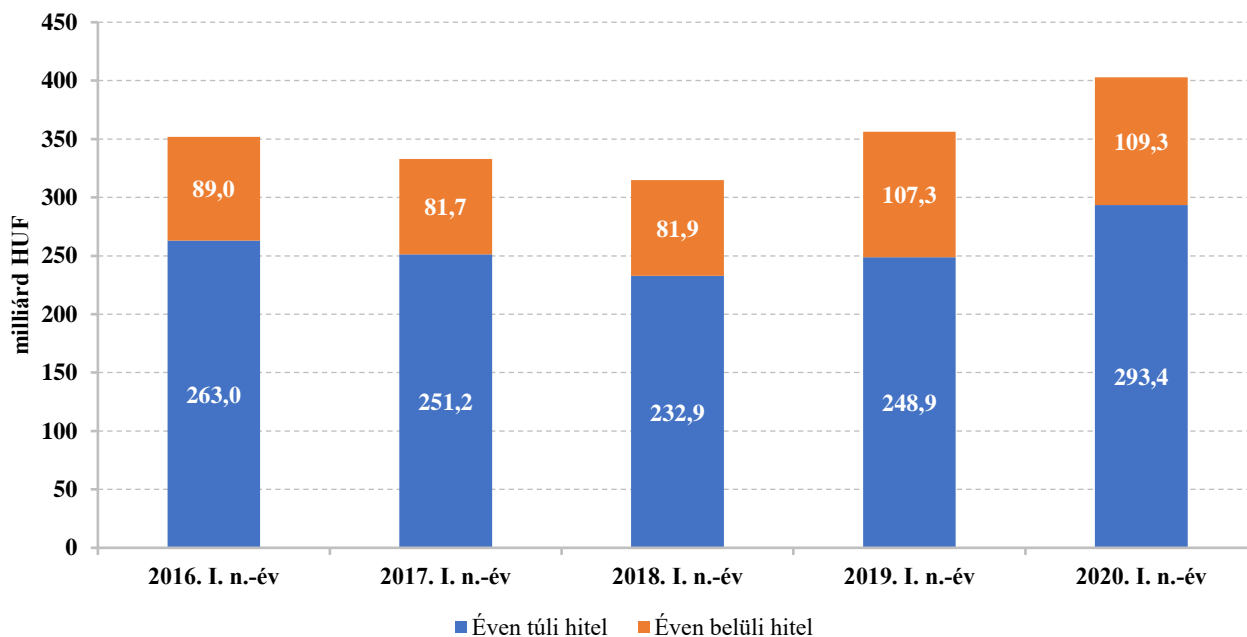

Forrás: MNB-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

A mezőgazdasági társas vállalkozások hosszú lejáratú (éven túli) hitelállománya 17,9 százalékkal haladta meg az előző évi azonos időszaki értéket, ezáltal az állomány 293,4 milliárd forintot tett ki 2020 első negyedévének végén. A rövid lejáratú hitelek (éven belüli) állománya szintén növekedett (1,8 százalékkal), az állomány értéke 109,3 milliárd forintra bővült (15. ábra).

Mivel az éven túli hitelek növekedésének mértéke meghaladta az éven belüli hitelekét, a hosszú lejáratú hitelek részesedése a mezőgazdasági társas vállalkozások hitelállományából 4,3 százalékponttal 72,9 százalékra emelkedett a vizsgált időszakban.

15. ábra: A mezőgazdasági társas vállalkozások hitelállománya lejáratil idő szerint adott év március 31-én

Forrás: MNB-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

A társas vállalkozások hitelállományáról az Agrárminisztérium is végez adatgyűjtést 2016 I. negyedéve óta, amelynek keretében az agrárfinanszírozásban meghatározó pénzügyi intézetek hitelcél, al- és szakágazati, valamint gazdálkodási forma szerinti részletezettségű adatokat bocsátanak rendelkezésre. Az Agrárminisztérium (AM) adatgyűjtése kismértékben eltér az MNB társas vállalkozások hitelállományát bemutató adatbázisától.⁸

Az AM adatgyűjtése alapján a mezőgazdasági társas vállalkozások hitelállománya 2020 első negyedévének végén 12,0 százalékkal haladta meg az előző év azonos időszak értékét, ezáltal az állomány 392,3 milliárd forintra nőtt (13. táblázat). A hitelösszegegen belül a piaci hitelek értéke közel 70 százalékot képviselt, ami mintegy 10 százalékponttal nagyobb arányt jelentett az előző év azonos időszakához képest.

A teljes hitelállomány legnagyobb része (40,7 százalék) az állattenyésztéssel foglalkozó társas

vállalkozásokhoz, kisebb hányada (35,1 százalék) pedig a szántóföldi növénytermesztőkhöz került. A kertészeti ágazat részesedése 9,4 százalékot – azon belül is a zöldségtermelés 6,2 százalékot – az egyéb ágazatokban tevékenykedőké pedig 14,8 százalékot tett ki.

A szántóföldi növénytermesztő társas vállalkozások hitelállománya 5,6 százalékkal csökkent, miközben az állattenyésztési ágazaté 14,3 százalékkal emelkedett egy év alatt. Azon belül is a szarvasmarhaágazat hitelállománya 19,4 százalékkal, a baromfié 13,3 százalékkal, a sertéságazaté pedig 8,4 százalékkal bővült. A kertészeti ágazat hitelállománya több mint kétszeresére nőtt a vizsgált időszakban.

A mezőgazdasági társas vállalkozások hitelállományán belül tovább csökkent a devizaalapú hitelek aránya: a korábbi 14,7 százalék helyett csupán 14,1 százalékot tett ki 2020. március 31-én.

⁸ Az eltérés egyik oka, hogy az AM statisztikája könyv szerinti értéken alapul, míg az MNB bruttó fennálló tőkeösszeghez tartozó záróállományokat használ, amely az ügyféllel szembeni tőkekövetelések összege. A különbség másik oka, hogy a külföldi pénzügyi intézetek magyarországi fióktelepei esetében

az AM csak a 100 milliárd forintot meghaladó mérlegfőösszeggel rendelkező fióktelepektől, míg az MNB a 100 milliárd forint alatti mérlegfőösszeggel rendelkezőktől is gyűjt adatot.

13. táblázat: A mezőgazdasági társas vállalkozások hitelállománya hitelcél szerint a kiemelt szakágazatokban 2020 I. negyedévében

milliárd HUF						
Szakágazat	Összesen	Beruházási hitelek	Hosszú lejáratú forgóeszköz-hitelek	Folyószámla-hitelek	Egyéb éven belüli hitelek	Egyéb hitelek
Szántóföldi növénytermesztés	137,8	64,9	32,0	18,4	15,3	7,1
Állattenyésztés	159,7	67,0	46,2	13,1	21,2	12,2
ebből						
<i>baromfi</i>	49,8	24,6	13,0	2,7	7,1	2,3
<i>sertés</i>	43,0	20,2	8,7	3,8	3,1	7,2
<i>szarvasmarha</i>	60,2	18,3	23,1	6,1	10,5	2,2
Kertészet	36,9	19,9	5,5	4,5	4,4	2,6
ebből						
<i>zöldségtermelés</i>	24,5	12,8	3,4	2,9	3,5	1,9
Egyéb	57,9	24,3	13,7	7,4	7,6	4,9
Összesen	392,3	176,1	97,5	43,3	48,6	26,9

Forrás: AM-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

A mezőgazdasági társas vállalkozások számára újonnan folyósított hitelek összege 36,0 milliárd forint volt a vizsgált időszakban (14. táblázat).

Az újonnan folyósított hitelállomány legnagyobb része (45,2 százalék) az állattenyésztési ágazatba került, további jelentős hányadát (38,9 százalék) pedig a

szántóföldi növénytermesztő ágazat szereplői számára folyósították. A kertészeti ágazat részesedése 5,2 százalékot – azon belül is a zöldségtermelésé 3,2 százalékot – , az egyéb ágazatban tevékenykedőké pedig 10,7 százalékot jelentett.

14. táblázat: A mezőgazdasági társas vállalkozások újonnan folyósított hitelállománya 2020 I. negyedévében, kiemelt hitelcélok szerint

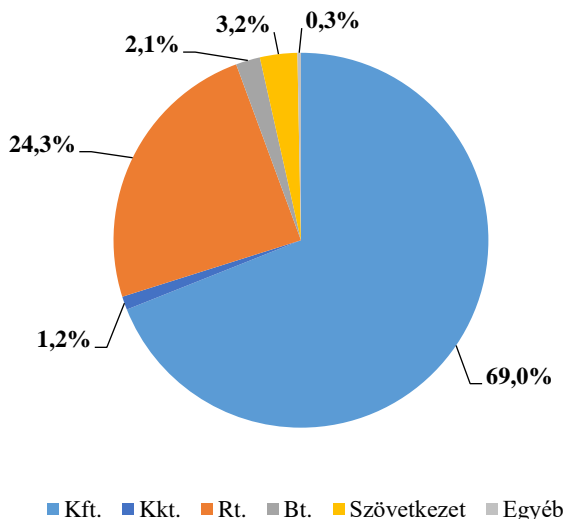
milliárd HUF						
Szakágazat	Összesen	Beruházási hitelek	Hosszú lejáratú forgóeszköz-hitelek	Folyószámla-hitelek	Egyéb éven belüli hitelek	Egyéb hitelek
Szántóföldi növénytermesztés	14,0	4,0	0,9	4,0	4,0	1,0
Állattenyésztés	16,3	4,1	2,3	2,6	6,7	0,5
ebből						
<i>baromfi</i>	6,6	3,1	0,8	0,4	2,1	0,2
<i>sertés</i>	2,6	0,3	0,3	1,3	0,6	0,1
<i>szarvasmarha</i>	6,9	0,7	1,2	0,9	4,0	0,1
Kertészet	1,9	0,6	0,3	0,4	0,3	0,2
ebből						
<i>zöldségtermelés</i>	1,1	0,3	0,3	0,3	0,3	0,0
Egyéb	3,9	1,2	0,2	1,3	1,2	0,0
Összesen	36,0	9,9	3,8	8,3	12,2	1,8

Forrás: AM-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

A gazdálkodási formák szerinti bontást tekintve elmondható, hogy a fennálló hitelállomány túlnyomó többsége (93,2 százalék) továbbra is kft.-khez és rt.-khez került 2020 első negyedévének végén. A szövetkezetek részesedése a korábbi évi 3,5 százalékról 3,2 százalékra

mérséklődött a vizsgált időszakban. A bt.-k és a kkt.-k által felvett hitelek együttesen továbbra is alig több mint 3 százalékot jelentettek a teljes hitelállományból (16. ábra).

16. ábra: **A mezőgazdasági társas vállalkozások hitelállománya gazdálkodási forma szerint 2020 I. negyedévében**

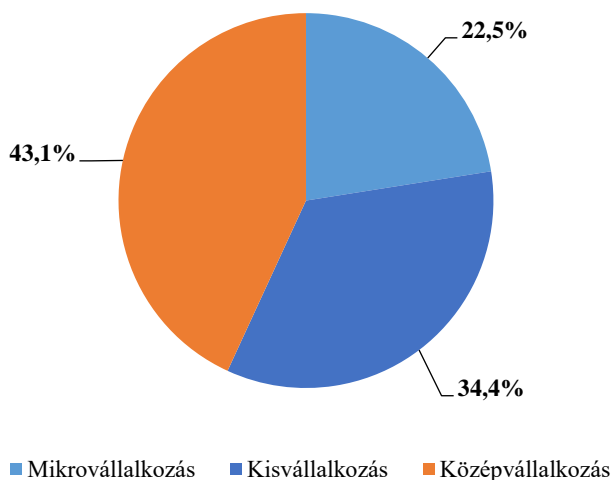

Forrás: AM-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

A mezőgazdasági társas vállalkozások hitelállományának 86,5 százaléka, azaz mintegy 340 milliárd forint mikro- kis- és középvállalkozásokhoz köthető. Ezen belül a középvállalkozások hitelállománya volt túlsúlyban

(43,1 százalék), miközben a kisvállalkozásoké 34,4 százalékos, a mikrovállalkozásoké pedig 22,5 százalékos arányt képviselt (17. ábra).

17. ábra: **A mezőgazdasági társas vállalkozások hitelállománya kkv-bontás szerint 2020 I. negyedévében**

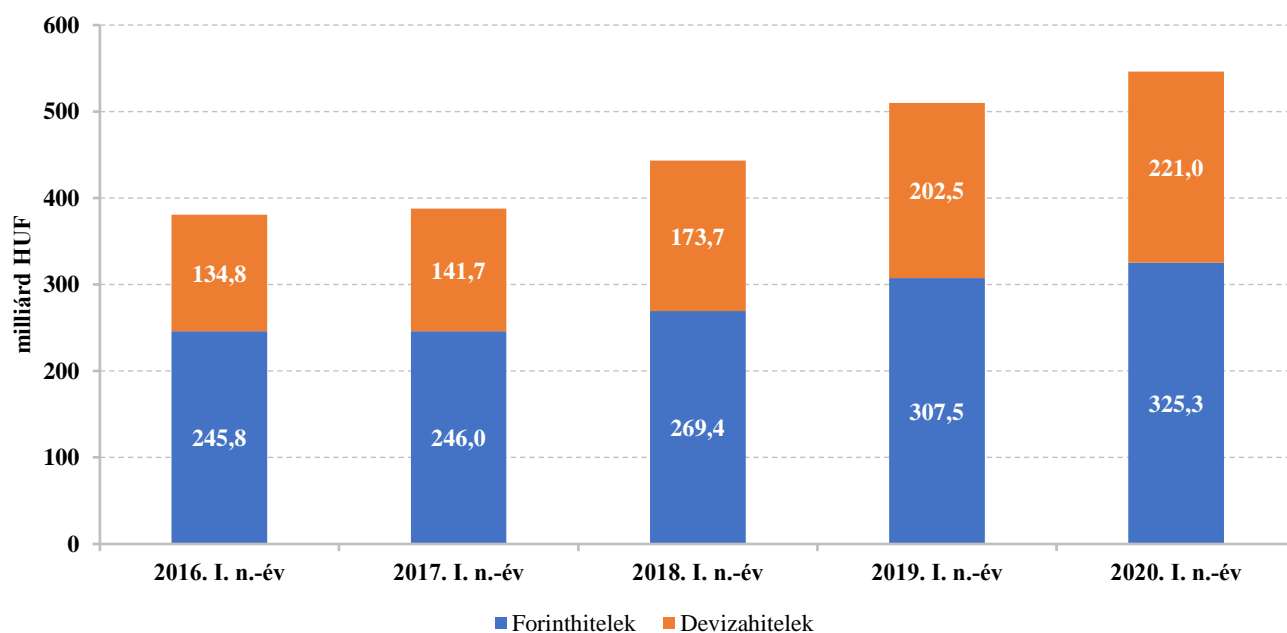

Forrás: AM-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállománya továbbra is meghaladta a mezőgazdasági társas vállalkozásokét. Mivel ez utóbbi nagyobb mértékben nőtt (46,5 milliárd forinttal), mint az élelmiszeriparé (36,3 milliárd forinttal), az ágazatok hitelállományának különbsége mérséklődött a korábbi évhez képest. Az eltérés 153,8 milliárd forintról 143,6 milliárd forintra csökkent.

Az élelmiszeripar 546,3 milliárd forintos hitelállományán belül a devizahitelek állománya nőtt legnagyobb mértékben, 18,5 milliárd forinttal 221,0 milliárd forintra. A forintalapú hitelek állománya szintén emelkedett, 17,8 milliárd forinttal 325,3 milliárd forintra bővült (18. ábra). Mindezek eredményeképpen a devizahitelek aránya kismértékben emelkedett, 39,7 százalékról 40,4 százalékra nőtt egy év alatt.

18. ábra: Az élelmiszeripari társas vállalkozások teljes hitelállománya forrás szerint adott év március 31-én

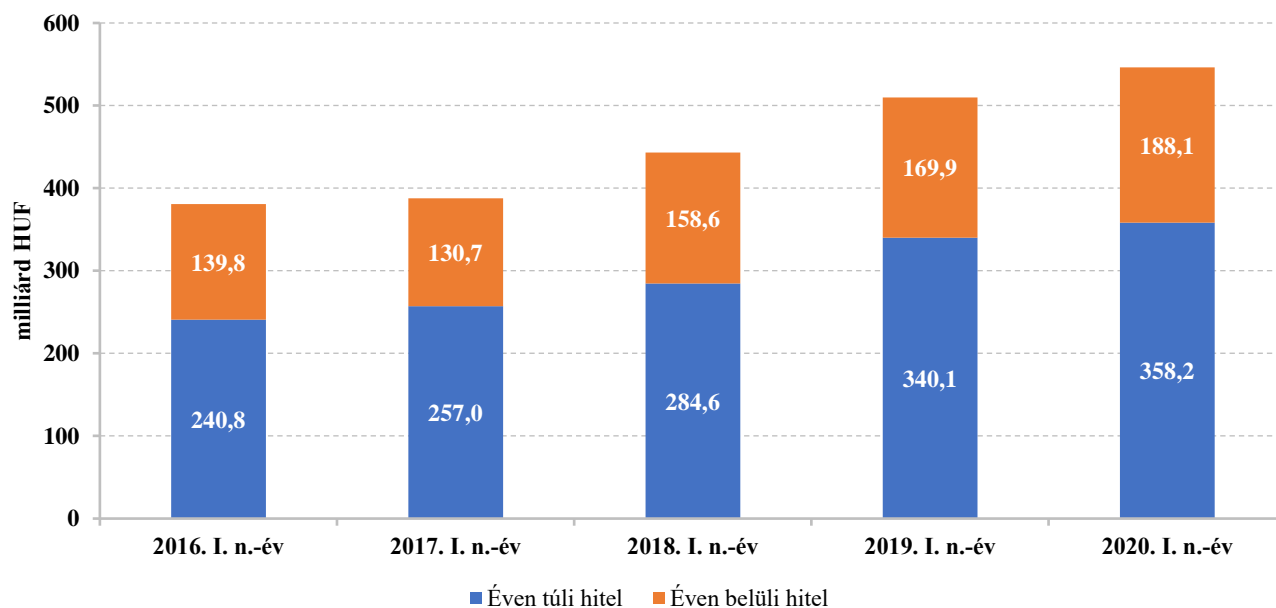
Forrás: MNB-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

Az élelmiszeripari társas vállalkozásoknál az éven túli hitelek állománya tovább növekedett, 18,1 milliárd forinttal 358,2 milliárd forintra nőtt (19. ábra). Az éven belüli hitelek állománya a hosszú lejáratú hitelekéhez hasonlóan 18 milliárd forintot meghaladó értékben

bővült, ezáltal az állomány 188,1 milliárd forintra emelkedett a vizsgált időszakban.

A hosszú lejáratú hitelek részesedése a teljes hitelállományból 1,1 százalékponttal 65,6 százalékra csökkent, miközben a rövid lejáratúaké 34,4 százalékra nőtt.

19. ábra: Az élelmiszeripari társas vállalkozások teljes hitelállománya lejáratí idő szerint adott év március 31-én

Forrás: MNB-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

Az Agrárminisztérium adatgyűjtése alapján az élelmiszeriparban tevékenykedő társas vállalkozások hitelállománya 553,6 milliárd forintot tett ki 2020 első negyedévének végén, amely az előző év azonos időszaki értékéhez képest 38,1 milliárd forinttal nagyobb összegnek felelt meg. Ezen belül a hosszú lejáratú forgóeszközhitel állománya 29,1 százalékkal 116,1 milliárd forintra, az egyéb éven belüli hiteleké 13,0 százalékkal 97,0 milliárd forintra, az egyéb hiteleké pedig 24,3 százalékkal 76,7 milliárd forintra bővült. A beruházási hitelek értéke ezzel ellentétben csökkent, 6,2 százalékkal 188,6 milliárd forintra, miközben a folyószámlahitelek értéke 2,3 százalékkal 75,3 milliárd forintra mérséklődött a vizsgált időszakban (15. táblázat).

A piaci hitelek részesedése a teljes hitelállományból meghaladta a 67 százalékot (67,3 százalék), ezáltal az értéke 372,4 milliárd forintot jelentett 2020 első negyedévében.

A hitelállomány legnagyobb hányada (33,5 százalék) továbbra is az egyéb élelmiszeripar szakágazatok vállalkozásaihoz köthető. Az egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás szakágazatba érkezett az

élelmiszeripari társas vállalkozások számára folyósított hitelállomány 12,3 százaléka, a húsfeldolgozás, tartósítás szakágazatba pedig további 11,3 százaléka. A baromfihús feldolgozása, tartósítása, a malomipari termék gyártása, illetve a haszonállat-eledel gyártása szakágazatok részesedése egyaránt 5 százalékot meghaladó, de 10 százalékot el nem érő mértékű volt. A szőlőbor termelése szakágazat a 2020-as évtől külön soron szerepel az Agrárminisztérium adatgyűjtésében, amely szegmens az élelmiszeripar társas vállalkozásainak hitelállományában 4,2 százalékos részesedéssel bírt az első negyedév végén.

Jelentős bővülés az olaj, illetve a haszonállat-eledel gyártása szakágazatoknál volt megfigyelhető, előbbi értéke 13,3, utóbbié pedig 12,9 milliárd forinttal emelkedett egy év alatt. Kiemelést érdemel továbbá az egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás szakágazat, amelyben tevékenykedő társas vállalkozások együttesen 7,6 milliárd forinttal növelték hitelállományukat a vizsgált időszakban.

15. táblázat: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállománya hitelcél szerint a kiemelt szakágazatokban 2020 I. negyedévében**

milliárd HUF

Szakágazat	Összesen	Beruházási hitelek	Hosszú lejáratú forgóeszközhitel- lek	Folyószámla- hitelek	Egyéb éven belüli hitelek	Egyéb hitelek
Összesen	553,6	188,6	116,1	75,3	97,0	76,6
Húsfeldolgozás, -tartósítás	62,8	36,3	6,4	7,6	9,7	2,8
Baromfihús feldolgozása, tartósítása	47,2	16,7	15,6	3,4	5,6	6,0
Hús-, baromfihús-készítmény gyártása	7,2	5,7	0,3	0,4	0,3	0,4
Gyümölcs-, zöldséglé gyártása	1,9	0,4	0,3	0,3	0,7	0,2
Egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás	68,3	8,6	18,8	2,7	26,3	11,9
Olaj gyártása	26,5	5,2	0,8	10,8	5,3	4,3
Tejtermék gyártása	21,2	9,9	4,5	3,1	3,2	0,6
Malomipari termék gyártása	39,7	4,1	4,7	12,1	14,6	4,1
Kenyér, friss pékáru gyártása	16,3	6,0	1,9	3,9	3,3	1,1
Tésztafélék gyártása	14,6	3,9	2,2	5,1	0,2	3,1
Tartósított lisztesáru gyártása	3,4	1,3	0,4	0,3	0,8	0,5
Haszonállat-cledelel gyártása	32,5	2,0	6,8	1,2	5,4	17,2
Hobbiállat-cledelel gyártása	3,2	1,4	1,2	0,1	0,5	0,0
Szőlőbor termelése	23,4	5,7	5,5	4,5	4,1	3,6
Egyéb élelmiszeripar	185,6	81,3	46,8	19,7	16,9	20,8

Forrás: AM-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

Az élelmiszeripari társas vállalkozások újonnan folyósított hiteleinek értéke 57,5 milliárd forint volt 2020 első negyedében (16. táblázat). Ebből a piaci hitelek értéke csaknem elérte a 90 százalékot (89,3 százalék), azaz több mint 50 milliárd forintot tett ki.

Az újonnan folyósított hitelek 22,5 százaléka az egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás szakágazat tevékenységét szolgálta, emellett az egyéb

élelmiszeripar szakágazatba került az újonnan folyósított hitelállomány 16,8 százaléka, az olaj gyártása szakágazatba 13,2 százaléka, a húsfeldolgozás, -tartósítás szakágazatba további 11,0 százaléka. A haszonállat-eledel gyártása szakágazat érdemel még kiemelést, amely az újonnan folyósított hitelállomány több mint 10 százalékát adta (10,3 százalék).

16. táblázat: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások újonnan folyósított hitelállománya hitelcél szerint a kiemelt szakágazatokban 2020 I. negyedében**

milliárd HUF

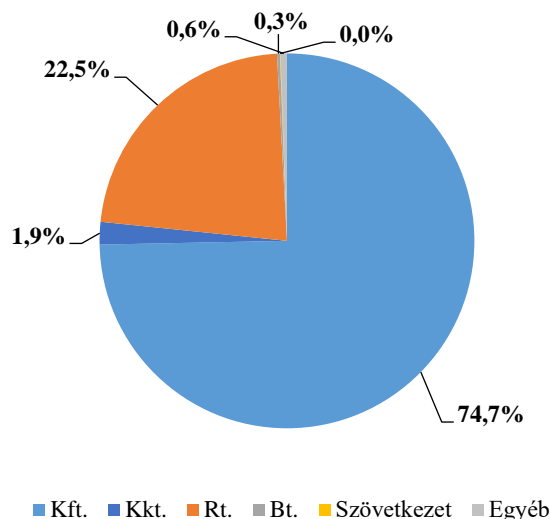
Szakágazat	Összesen	Beruházási hitelek	Hosszú lejáratú forgóeszközhitel- lek	Folyószámla- hitelek	Egyéb éven belüli hitelek	Egyéb hitelek
Összesen	57,5	9,0	6,7	7,6	25,4	8,9
Húsfeldolgozás, -tartósítás	6,3	0,8	0,0	0,6	4,5	0,4
Baromfihús feldolgozása, tartósítása	4,9	0,4	0,5	0,9	2,6	0,5
Hús-, baromfihús-készítmény gyártása	0,6	0,3	0,0	0,1	0,1	0,0
Gyümölcs-, zöldséglé gyártása	0,4	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0
Egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás	13,0	0,5	3,9	0,8	7,8	0,0
Olaj gyártása	7,6	3,3	0,0	0,0	0,0	4,3
Tejtermék gyártása	2,1	0,3	0,2	0,2	1,2	0,1
Malomipari termék gyártása	3,3	0,5	0,1	1,7	0,7	0,2
Kenyér, friss pékáru gyártása	0,8	0,1	0,2	0,5	0,0	0,0
Tésztafélék gyártása	0,7	0,3	0,0	0,3	0,2	0,0
Tartósított lisztesáru gyártása	0,7	0,4	0,0	0,1	0,2	0,0
Haszonállat-eledel gyártása	5,9	0,3	0,5	0,1	2,2	2,9
Hobbiállat-eledel gyártása	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0
Szőlőbor termelése	1,4	0,3	0,0	0,6	0,4	0,2
Egyéb élelmiszeripar	9,7	1,3	1,3	1,7	5,2	0,2

Forrás: AM-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

Az élelmiszeripari társas vállalkozásoknál is a kft.-k és rt.-k fennálló hitelállománya a legjelentősebb, részese-
désük együttesen 97,2 százalék volt 2020. március 31-én.
Legkisebb hitelállománnyal a szövetkezetek és a betéti

társaságok rendelkeztek, hitelfelvevő képességüket a
kedvezményes élelmiszeripari hitelprogramok erősít-
tik a jövőben (20. ábra).

20. ábra: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállománya gazdálkodási formák szerint 2020 I. negyedévében**

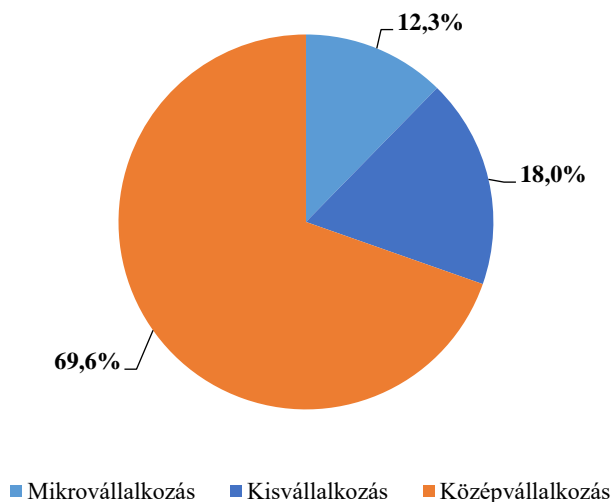
Forrás: AM-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

Az élelmiszeripari társas vállalkozások esetében a mikro-, kis-, és középvállalkozások hitelállományának aránya a teljes állományból 49,4 százalékot képviselt, amely 273,3 milliárd forintnak felelt meg.

A mezőgazdasághoz hasonlóan az élelmiszeripar-
nál is a középvállalkozások domináltak: a kkv-k

hitelállományának mintegy 70 százalékát adták, emel-
lett a kisvállalkozások részesedése 18,0 százalék, a
mikrovállalkozásoké pedig 12,3 százalék volt az első
negyedévben (21. ábra).

21. ábra: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállománya kkv-bontás szerint 2020 I. negyedévében**

Forrás: AM-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

Kedvezményes finanszírozás a mezőgazdaságban és az élelmiszeriparban

A kedvezményes finanszírozású konstrukciók célja elsősorban az, hogy fejlesztési, kitörési esélyt adjanak az átlag alatti jövedelmezőségű mezőgazdasági ágazatoknak (elsősorban az állattenyésztési és egyes kertészeti ágazatoknak) olyan hitelek segítségével, amelyek alacsony kamata a mezőgazdaság és az élelmiszeripar esetében is biztosítja a beruházások megtérülését, továbbá hosszú távú forgótőkét nyújtsanak a tőkehiányos ágazatnak. Az Agrárminisztérium az ágazatok kedvezményes finanszírozását alapvetően az MFB által működtetett kedvezményes hitelkonstrukciókkal, valamint a költségvetési kamat- és/vagy kezesi díjtámogatással működő egyéb agrárfinanszírozási programokkal igyekszik biztosítani, amelyeket a Növekedési Hitelprogram különböző szakaszai is kiegészítettek. E kedvezményes eszköztárra támaszkodva a mezőgazdasági és élelmiszeripari vállalkozások fennálló hitelállománya a következő hitelprogramok keretében került kihelezésre:

- a Magyar Fejlesztési Bank Zrt. (továbbiakban: MFB Zrt.) által működtetett kedvezményes agrárfinanszírozási programok;
- költségvetési kamat- és/vagy kezesi díjtámogatással működő egyéb agrárfinanszírozási programok;
- az MNB által 2013. szeptember 1-jén elindított Növekedési Hitelprogram;
- az MNB által 2015. március 16-án elindított Növekedési Hitelprogram+;
- az MNB által 2016. januárban elindított Növekedéstámogató Program (lásd részletesen az NHP Hitelprogramon belüli fejezetben);
- az MNB által 2019. január 1-jén elindított NHP részét képező NHP fix konstrukció;
- az MNB által 2020. április 20-án elindított NHP Hajrá konstrukció;
- döntően Magyarország uniós csatlakozása előtt bevezetett, kamattámogatás és esetenként állami kezességvállalás mellett működő, jelenleg már kifutó hitelprogramok.

MFB-hitelprogramok

Az MFB Zrt. által működtetett agrárfinanszírozási programok közös eleme a szektorális irányultság, amelynek alapján biztosított, hogy a program forrásait csak a megcélzott hitelfelvevői kör veheti igénybe a fel-tételrendszerben meghatározott célra, továbbá az MFB Zrt. által felszámított kedvezményes kamat a hitelprogramok esetében a bevont devizaforrások és a forint piaci kamatszintjének különbözetén alapszik. A hitelprogramok forinthitelre devizakamatot számítanak fel, és amennyiben az MFB Zrt.-nek ebből vesztesége származik, a központi költségvetés egy árfolyamgarancia-megállapodás alapján a bank számára megtéríti ezeket a veszteségeket.

Az MFB Zrt.⁹ az AM-mel történő együttműködésben 2015-ben három hitelprogramot – MFB Agrár Forgóeszköz Hitelprogram 2020, MFB TÉSZ Forgóeszköz Hitelprogram 2020, MFB Élelmiszeripari Forgóeszköz Hitelprogram 2020 – indított, amelyekből közvetlenül vagy közvetítőkön keresztül 2016-ban és 2017-ben is részesültek a mezőgazdasági és élelmiszeripari vállalkozások. Az MFB Zrt. a forgóeszköz-hitelprogramokkal alapvetően az agrárium három szegmensét célozta meg: mezőgazdasági termelés (kiemelten az állattenyésztés versenyképességének növelése), forgóeszközhitel biztosítása a zöldség-gyümölcs termelői csoportoknak, termelői szervezeteknek, illetve az élelmiszeripar versenyképességének növelése. A forgóeszköz-hitelprogramok keretében összesen 29 milliárd forint hitelösszeg áll a vállalkozások rendelkezésére. A hitelprogramok a piacon elérhető egyik legalacsonyabb kamatú, államilag támogatott agrárforgóeszközhitel-konstrukciónak minősülnek.

A 6 milliárd forint keretösszegű (amelyből 4 milliárd forint a nagy- és középvállalatok, 2 milliárd forint a kis- és mikrovállalkozások számára van elkülönítve) **MFB Élelmiszeripari Forgóeszköz Hitelprogram 2020** az élelmiszeripari vállalkozások – maximum 6 éves lejáratú – forgóeszköz-finanszírozása által segíti elő az élelmiszeripar versenyképességét. Felhasználható forgóeszköz-hitel kiváltására is. A vállalkozások által felvehető hitel összege 50–500 millió forint között lehet, aminek éves

⁹ Az elmúlt években a mezőgazdasági és élelmiszeripari vállalkozások számára elérhető programokról (közvetlenül vagy közvetve az agráriumhoz

kapcsolódva) bővebb információ a Pénzügyi Hírlevél korábbi számaiban található.

kamata 3 havi EURIBOR + RKAF¹⁰ + legfeljebb 3,5 százalékos hitelintézeti kamatfelár. Az AM a hitelprogramhoz 60 százalékos, de maximum 4 százalékpontos költségvetési kamattámogatást biztosít csekély összegű támogatásként, a hitel éves kamata így mintegy 2,2 százalékos körül alakult.

Az **MFB TÉSZ Forgóeszköz Hitelprogram 2020** összesen 8 milliárd forint keretösszegben 2–7 éves futamidejű forgóeszközhitelt (forgóeszköz beszerzésére) biztosít a zöldség- és gyümölcstermékpályán működő termelői szervezeteknek és előzetesen elismert zöldség-, gyümölcstermelői csoportoknak, valamint az egyéb mezőgazdasági és erdészeti termékpályán működő, minősített elismeréssel rendelkező termelői csoportoknak. A felvehető hitel összege 50–250 millió forint lehet, aminek kamata 3 havi EURIBOR + RKAF + legfeljebb 3 százalékos/év. Ezen hitelprogram keretében felvett hitelekhez – hasonlóan az MFB Élelmiszeripari Forgóeszköz Hitelprogram 2020-hoz – az AM 60 százalékos kamattámogatást biztosít, így a hitelek éves kamatlába mintegy 2 százalékos szint körül alakult.

A 15 milliárd forintos keretösszegű **MFB Agrár Forgóeszköz Hitelprogram 2020** a mezőgazdasági termékek elsődleges előállításával, halgazdálkodással foglalkozó vállalkozások, továbbá a baromfi, nyúl, sertés és szarvasmarha állattenyésztési ágazatban tevékenykedő termeltetők számára nyújt maximum 6 éves futamidejű hitelt. A hitel összege 1–50 millió forint (termeltetők esetében maximum 500 millió forint) lehet, aminek hitelkamata 3 havi EURIBOR + RKAF + legfeljebb 3,5 százalékos/év. Az AM ehhez a hitelprogramhoz is 60 százalékos kamattámogatást biztosít, így a hitelek éves kamatlába mintegy 2,2 százalékos.

Az **MFB-NHP Földvásárlási Hitelprogram célja az volt**, hogy segítse az árverés útján értékesített állami tulajdonú földek megvásárlását. A hitelszerződés megkötésére eredetileg 2016. március 31-ig volt lehetőség, de a program keretében szerződés kötésre legkésőbb 2017. március 30-ig kerülhetett sor. A hitelkeret

összege 150 milliárd forint, amelyet a kormány február végén megemelt, így az éven túli lejáratú forintalapú beruházási hitel összege 250 milliárd forintra nőtt. A felvehető hitel összege minimum 3 millió forint, a maximális hitelérték pedig a 300 millió forintot nem haladhatja meg (ügyletenként sem). A hitel futamideje legfeljebb 20 év, 0–10 év között fix 1,95 százalékos/év kamatozású.

Az MFB meghirdette az **MFB Nemzeti Gépfínanszírozási Program Mezőgazdasági Vevőfinanszírozási Hitelprogramot** és az **MFB Nemzeti Gépfínanszírozási Program Mezőgazdasági Vevőfinanszírozási Zárt Végű Pénzügyi Lízing Programot**, melyek együttes kerete 50 milliárd forint, valamint az MFB Nemzeti Gépfínanszírozási Program Mezőgazdasági Gépgyártó- és Forgalmazó Finanszírozási Hitelprogramot 30 milliárd forintos kerettel a mezőgazdasági gépek gyártásával, forgalmazásával foglalkozó cégek, illetve a kis- és középvállalkozások számára.

A vállalkozások beruházási és versenyképesség-növelő tervei támogatására az MFB meghirdette az MFB Versenyképességi Hitelprogramját 100 milliárd forint keretösszeggel, amely az agrár és nem agrár kis- és középvállalkozások mellett a nagyvállalkozások számára is elérhető.

A mezőgazdasági és élelmiszeripari ágazat vállalkozásaihoz kihelyezett kedvezményes hitelek fennálló állománya 2020. március 31-én 91,2 milliárd forintot tett ki, amely összeg 12,3 százalékkal volt kisebb a megelőző évinél. A mezőgazdaság kedvezményes hitelállományból való részesedése 89,3 százalékról 85,8 százalékra csökkent, ezáltal az élelmiszeripar részaránya 10,7 százalékról 14,2 százalékra nőtt.

A mezőgazdaság kedvezményes hitelállományából a szántóföldi növénytermesztők részesedése volt kiemelkedő, 70,7 százalékos, emellett az állattenyésztéssel foglalkozók 12,4 százalékos, a kertészeti ágazatban tevékenykedők pedig 11,2 százalékos tudhattak magukénak a hitelállomány egészéből (17. táblázat).

¹⁰ Az RKAF az MFB refinanszírozási kamatfelára, amelynek mértéke évente változó.

17. táblázat: **Az MFB-hitelek fennálló állománya a mezőgazdaságban, 2020. március 31.**

					milliárd HUF
Megnevezés	Szántóföldi	Kertészet	Állattenyésztés	Egyéb	Összesen
Egyéni gazdaságok				0,2	0,2
Társas vállalkozások	55,3	8,8	9,7	4,2	78,0
ebből					
<i>Mikrovállalkozás</i>	51,2	8,8	9,4	4,0	73,3
<i>Kisvállalkozás</i>	1,1		0,3	0,2	1,7
<i>Középvállalkozás</i>	1,9				1,9
<i>Nagyvállalkozás</i>	1,1				1,1
Összesen	55,3	8,8	9,7	4,4	78,2

Forrás: MFB-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

Az élelmiszeripari vállalkozások fennálló MFB-hiteleinek értéke 16,6 százalékkal, 13,0 milliárd forintra nőtt. A hitelállományon belül a legnagyobb arányban a kis- és nagyvállalkozások hitelállománya bővült, amely egyaránt 0,7 milliárd forintos növekedésnek felelt meg. Az élelmiszeripar kedvezményes MFB-hitelállományában

továbbra is a mikrovállalkozások részesedése dominált, amely meghaladta az 50 százalékot. A kisvállalkozások tudhatták magukénak a hitelek 16 százalékát, a nagyvállalkozások 15 százalékát, a középvállalkozások pedig 9 százalékát (18. táblázat).

18. táblázat: **Az MFB-hitelek fennálló állománya az élelmiszeriparban, 2020. március 31.**

		milliárd HUF
Megnevezés	Hitelek értéke	
Egyéni gazdaságok		
Társas vállalkozások	11,9	
ebből		
<i>Mikrovállalkozás</i>	6,8	
<i>Kisvállalkozás</i>	2,0	
<i>Középvállalkozás</i>	1,2	
<i>Nagyvállalkozás</i>	2,0	
Nem ismert*	1,0	
Összesen	13,0	

Megjegyzés: A csillaggal jelölt kategória tartalma: nem besorolható, nem ismert, felszámolás miatt nem besorolható és nonprofit vállalkozások.
Forrás: MFB-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

Az MFB Zrt. különböző agráriumot célzó hitelprogramjai keretében befogadott és jóváhagyott, valamint a kihelyezett állományok adatait a 22. és 23. táblázat tartalmazza, amelyek közül kiemelést érdemel a

Földvásárlási Hitelprogram keretében a mezőgazdaság és az élelmiszeripar számára jóváhagyott 113,5 milliárd forintos hitelösszeg, amelyből 74,7 milliárd forint kihelyezése valósult meg 2020. március 31-ig.

Kedvezményes EXIM-konstrukciók

A Magyar Export-Import Bank Zrt. (Eximbank) és a Magyar Exporthitel Biztosító Zrt. (MEHIB) célja, hogy a magyar exportőrök számára hatékony finanszírozási és biztosítási konstrukciókat szolgáltatson. Az integrált keretek között működő bank és biztosító feladatát közös szervezetben és megjelenéssel, EXIM elnevezéssel végzi. Az EXIM arra törekszik, hogy lefedje az export-tevékenység teljes vertikumát a beszerzéstől a termelésen át az értékesítési folyamat támogatásáig. Az Eximbank export-előfinanszírozó termékeivel az exportteljesítést megelőző időszakra nyújt finanszírozást közvetlenül az exportőrök részére, illetve közvetett módon, hitelintézeteken keresztül refinanszírozási hitel formájában. Az export-utófinanszírozás az exportteljesítést követő időszakot jelenti, lehetőséget teremtve az exportőrnek, hogy a vevője részére halasztott fizetési feltételeket biztosíthasson, miközben a teljesítést követően azonnal hozzájut annak ellenértékéhez. A rövid lejáratú hitelek 6–24 hónap, a közép-/hosszú lejáratú hitelek 2–5 év futamidejűek.

Feldolgozott mezőgazdasági termék(ek)et¹¹ előállító exportáló vállalkozások számára rendelkezésre álló konstrukciók:

- kedvezményes kamatozású, rövid lejáratú (6–24 hónap) export-előfinanszírozó hitelek forgóeszköz-finanszírozásra;
- kedvezményes kamatozású, közép-/hosszú lejáratú (2–5 év) export-előfinanszírozó hitelek beruházásra és forgóeszköz-finanszírozásra;
- kedvezményes kamatozású, közép-/hosszú lejáratú (2–5 év) vevőhitel a külföldi vevő meghitelezésére;
- versenyképesség-növelő belföldi forgóeszköz- és beruházási hitel, melynek nem feltétele az export;
- rövid, illetve közép-/hosszú lejáratú biztosítások a halasztott fizetésben rejlő fizetési kockázat,

illetve a magas kockázatú országok kereskedelmi és politikai kockázatának lefedésére;

- követelésvásárlás, faktoring: halasztott fizetésű megállapodásnál az eladó a számla esedékessége előtt hozzájuthat az áru ellenértékéhez.

Nem feldolgozott mezőgazdasági termék(ek)et¹² előállító vállalkozások számára rendelkezésre álló konstrukciók:

- rövid lejáratú biztosítások a halasztott fizetésben rejlő fizetési kockázat, illetve a magas kockázatú országok kereskedelmi és politikai kockázatának lefedésére;
- követelésvásárlás, faktoring: halasztott fizetésű megállapodásnál az eladó a számla esedékessége előtt hozzájuthat az áru ellenértékéhez.

Az Eximbank által agrárvállalkozások részére nyújtott exportösztönző hitelek értéke 6,3 százalékkal csökkent, ezáltal az állomány értéke 137,5 milliárd forintra mérséklődött egy év alatt.

Az Eximbank által biztosított kedvezményes hitelek túlnyomó többsége továbbra is az élelmiszeripar finanszírozását szolgálta, összesen 129,6 milliárd forint értékben. A mezőgazdasági társas vállalkozások hitelállománya 7,8 milliárd forintot jelentett a vizsgált időszakban.

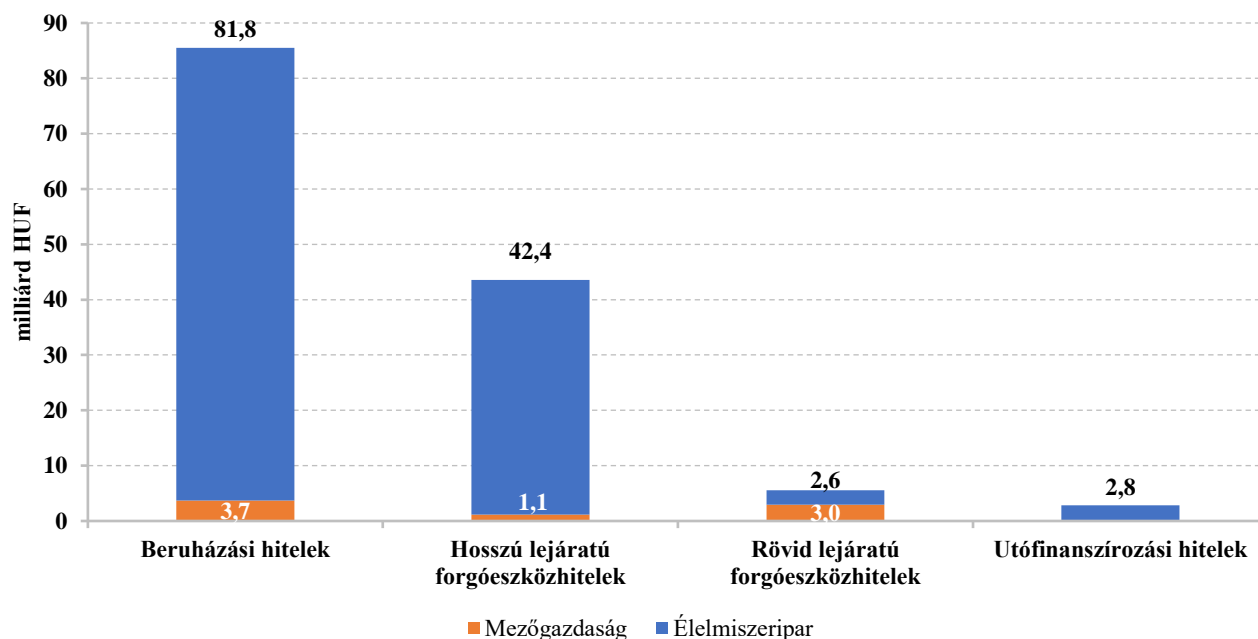
A fennálló hitelállományon belül az export-előfinanszírozási hitel továbbra is 98 százalék körüli részesedéssel bírt. Az utófinanszírozási hitelek aránya ennek megfelelően mintegy 2 százalékot tett ki az aktuális negyedévben. Az előfinanszírozási hiteleken belül a beruházási hitelek domináltak, állományuk 85,5 milliárd forintot ért el 2020 első negyedévének végén. A hosszú lejáratú forgóeszközhitel állománya 43,6 milliárd forintot, a rövid lejáratú hiteleké 5,5 milliárd forintot jelentett (22. ábra).

¹¹ A mezőgazdasági termék(ek) feldolgozása (mezőgazdasági terméken végrehajtott bármely olyan művelet, amely esetében a keletkező termék szintén mezőgazdasági terméknek minősül, kivéve a mezőgazdasági üzemben végzett, az állati vagy növényi termékek első értékesítésre való előkészítéséhez

szükséges tevékenységeket) – azaz a kezdeti feldolgozási szint alá nem tartozó tevékenység (TEÁOR 10–11) – során előállított termék(ek).

¹² Az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés (EUMSZ) I. számú mellékletében felsorolt mezőgazdasági termékek a kezdeti feldolgozási szintig.

22. ábra: Az Eximbank által finanszírozott exportösztönző hitelek állománya a mezőgazdaságban és az élelmiszeriparban lejárat és ágazat szerint 2020. március 31-én

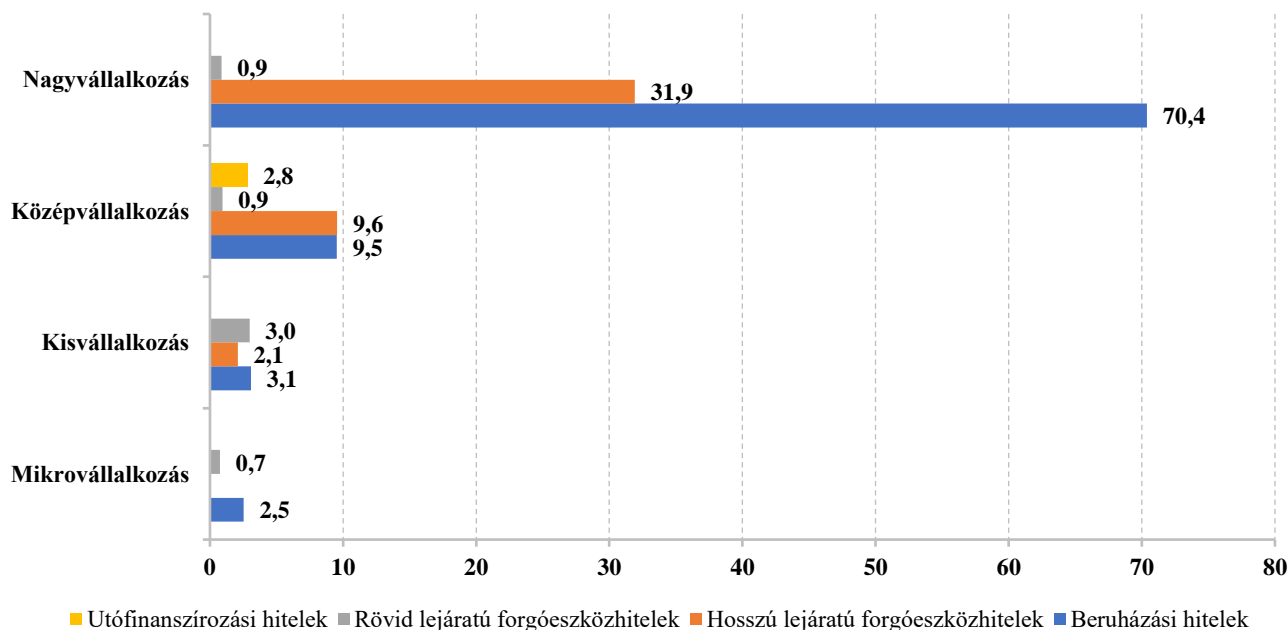
Forrás: Az Eximbank adatai alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

Az EXIM exportösztönző hiteleinek túlnyomó többségét (91,7 százalékát) továbbra is a nagy- és középvállalkozások vették igénybe, ami együttesen 126,0 milliárd forintot jelentett.

A nagyvállalkozások exportösztönző hitelein belül 2020 első negyedévében is a beruházási hitelek domináltak, amelyet a hosszú lejáratú forgóeszközhitel követtek (23. ábra).

A mikro-, kis- és középvállalkozásoknál szintén a hosszú lejáratú hitelek voltak túlsúlyban, azonban a rövid lejáratú forgóeszközhitel-állomány növekedett a mikro- és kivállalkozások esetében az elmúlt időszakban. Az éven belüli forgóeszközhitel-állomány a kisvállalkozások esetében csaknem elérte a beruházási hitelállományt, a mikrovállalkozásoknál pedig a hitelösszeg mintegy 23 százalékát képezte.

23. ábra: Az Eximbank által finanszírozott exportösztönző hitelek állománya a mezőgazdaságban és az élelmiszeriparban lejárat és méret szerint 2020. március 31-én

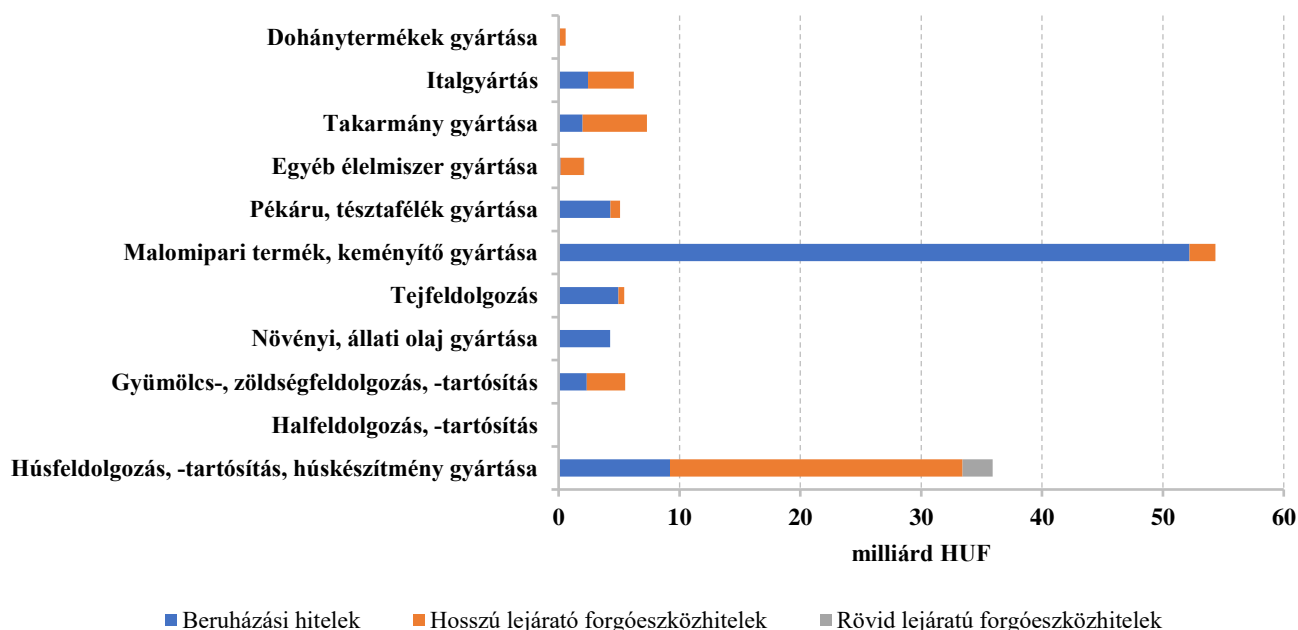

Forrás: Az Eximbank adatai alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

Az exportösztönző hitelek tekintetében a malomipari termék, keményítő gyártása, valamint a húsfeldolgozással foglalkozó alágazat érdemel kiemelt figyelmet, amely szegmensek az élelmiszeripar exportösztönző hiteleinek mintegy 70 százalékát tudhatták magukénak. Ez az arány az előző év azonos időszakában 3,0 százalékponttal volt

magasabb. A szegmensek közül a malomipari termék, keményítő gyártása alágazat önmagában az összes felvett hitelből 41,9 százalékot képviselt. A többi al- és szakágazat hiteleinek értéke együttesen 39,3 milliárd forint volt a vizsgált időszakban (24. ábra).

24. ábra: Az Eximbank által finanszírozott exportösztönző hitelek állománya az élelmiszeriparban lejárat és szakágazatok szerint 2020. március 31-én

Forrás: Az Eximbank adatai alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

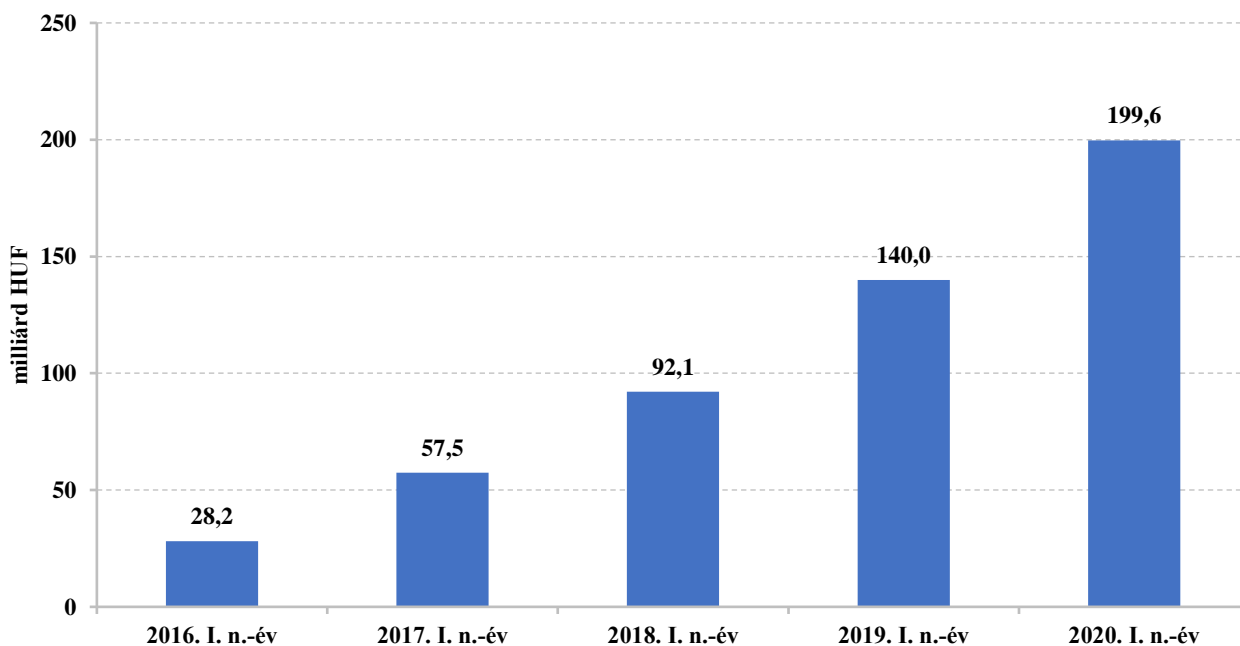
Agrár Széchenyi Kártya Folyószámlahitel

A magyar agrárium rövid távú finanszírozásának stabilabbá tételét is szolgálja a Széchenyi Kártya Program, mely 2011-től érhető el az agrárvállalkozások számára¹³.

A mezőgazdasági és az élelmiszeripari vállalkozás-

ok ASZK Folyószámlahitel keretein belül benyújtott hiteligénye tovább nőtt, a szerződések száma 34,5 százalékkal 18 569 darabra, a leszerződött összeg 42,6 százalékkal csaknem 200 milliárd forintra emelkedett az előző év azonos időszakához képest. Az ASZK-hitelállomány népszerűségét mutatja, hogy a növekedés dinamikája továbbra sem veszített lendületéből (25. ábra).

25. ábra: **A ténylegesen leszerződött Agrár Széchenyi Kártya Folyószámlahitelhez kapcsolódó hitelkeretösszeg kumulált nagyságának alakulása adott év március 31-én**

Forrás: KAVOSZ-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

A leszerződött folyószámlahitel-keret 87,2 százalékát, 174,0 milliárd forintot a mezőgazdasági szektor vállalkozásai igényelték, az élelmiszeriparba a hitelkeret 12,8 százaléka, 25,6 milliárd forint került.

A mezőgazdasági tevékenységet végző egyéni gazdaságok hitelállományának túlnyomó többsége, 64,5 százaléka a családi gazdaságokhoz, 29,5 százaléka az egyéni vállalkozókhöz, 6,0 százaléka pedig az östermelőkhöz tartozott. A társas vállalkozások közül a mikrovállalkozások rendelkeztek továbbra is a legnagyobb hitelállománnyal, részesedésük 63,6 százalékot tett ki 2020 első negyedében.

A szántóföldi növénytermesztéssel foglalkozó vállalkozások hitelállománya 61,4 milliárd forintról 87,1 milliárd forintra nőtt a vizsgált időszak alatt. A szántóföldi növénytermesztők közül kiemelkedő a családi

gazdaságok által leszerződött 52,0 milliárd forintos összeg, amely 42,4 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbit. Markáns növekedést tudtak felmutatni továbbá az egyéb ágazatba tartozó vállalkozások és az állattenyésztéssel foglalkozók. Előbbinél a hitelállomány 11,3 milliárd forintra, utóbbinál pedig 8,4 milliárd forintra bővült. A kertészeti ágazatban tevékenykedőknél 6,3 milliárd forintra nőtt a hitelállomány az előző év azonos időszakához képest.

Az élelmiszeripari ágazat 25,6 milliárd forintos folyószámlahitel-állományának túlnyomó többségét (22,2 milliárd forint) a társas vállalkozások adták, azon belül is a szerződött hitelösszeg legnagyobb része (13,0 milliárd forint) a mikrovállalkozásokhoz került (19. táblázat).

¹³ Részletesebb tájékoztatás a Pénzügyi Hírlevél 2020. 3. számában.

19. táblázat: **Az Agrár Széchenyi Kártya Folyószámlahitel-keret összegének kumulált nagysága (ténylegesen leszerződött összeg) a mezőgazdaságban és az élelmiszeriparban, 2020. március 31.**

milliárd HUF

Ágazat	Egyéni				Társas			
	őstermelő	egyéni vállalkozó	családi gazdaság	összesen	mikrovállalkozás	kisvállalkozás	középvállalkozás	összesen
Mezőgazdaság	7,6	37,0	80,9	125,5	32,0	14,6	2,0	48,5
ebből								
Állattenyésztés	1,8	8,2	9,3	19,3	5,7	2,5	0,7	8,9
Egyéb	0,6	10,1	12,4	23,1	11,8	7,6	1,2	20,6
Kertészet	1,2	3,8	7,2	12,3	1,9	0,8		2,7
Szántóföldi növénytermesztés	3,9	14,9	52,0	70,8	12,6	3,7	0,1	16,3
Élelmiszeripar	0,1	2,6	0,7	3,4	13,0	8,4	0,8	22,2
Összesen	7,7	39,5	81,7	128,9	45,0	23,0	2,7	70,7

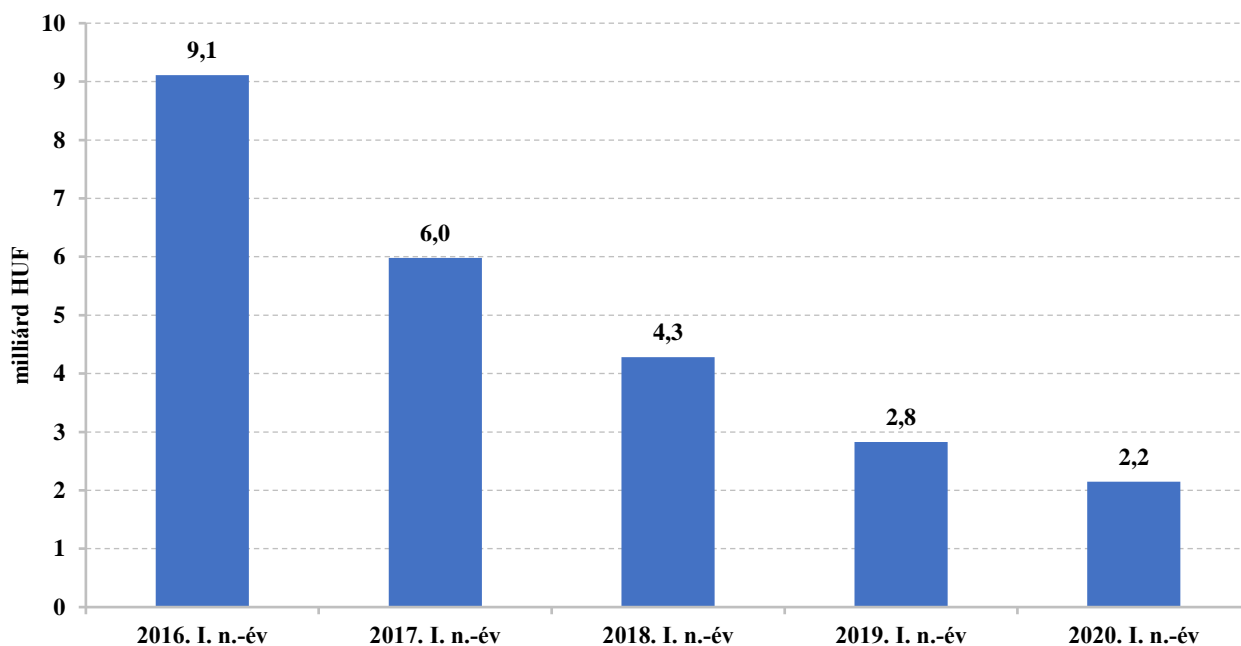
Megjegyzés: Az „Egyéb” kategóriába az alábbi ágazatok tartoznak: Növényi szaporítóanyag termesztése; Vegyes gazdálkodás; Növénytermesztési szolgáltatás; Állattenyésztési szolgáltatás; Betakarítást követő szolgáltatás; Vetési célú magfeldolgozás; Vadgazdálkodás, vadgazdálkodási szolgáltatás; Erdészeti, egyéb erdőgazdálkodási tevékenység; Fakitermelés; Vadon termő egyéb erdei termék gyűjtése; Erdészeti szolgáltatás.
 Forrás: KAVOSZ-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

Költségvetési kamat- és kezesi díjtámogatással működő egyéb agrárfinanszírozási programok

A kamattámogatás és állami kezességvállalás mellett indított (érvényben lévő és kifutó) hitelprogramokról az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Programban

(továbbiakban: OSAP) gyűjtenek adatokat. A döntően Magyarország uniós csatlakozása előtt bevezetett, kamattámogatás és esetenként állami kezességvállalás mellett működő, jelenleg már kifutó hitelprogramok kint lévő állománya 2,2 milliárd forint volt 2020 első negyedévének végén (nem beleértve a 114/2008. (IX. 5.) FVM rendelet alapján nyújtott beruházási és lízing-kamattámogatást) (26. ábra).

26. ábra: Kifutott kamattámogatott hitelek és kölcsönök állománya adott év március 31-én

Megjegyzés: Az ábra a régi, kifutó hitelállomány értékeit tartalmazza, nem beleértve a 114/2008. (IX. 5.) FVM rendelet alapján nyújtott beruházási és lízing-kamattámogatást.

Forrás: AM-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

A költségvetési kamat- és kezesi díjtámogatással működő egyéb agrárfinanszírozási programok közül a jelenleg felfüggesztés alatt álló beruházási hitelkamat-

és lízingdíj-támogatást nyújtó 114/2008. (IX. 5.) FVM rendelet alapján kibocsátott hitelállomány 2020 első negyedévének végén 2,7 milliárd forint volt.

Növekedési Hitelprogram

A Magyar Nemzeti Bank Növekedési Hitelprogram három szakaszában együttvéve 1700 milliárd forintnyi hitel- és lízingügylet fedezte az új beruházások finanszírozását. A program hatására a korábban tapasztalt kkv-hitelezés 5-7 százalékos visszaesése megállt, sőt növekedésnek indult és 2016-ban már 5-10 százalék közötti sávba került. Az MNB becslése szerint az NHP a 2013–2017 közötti időszakban 2–2,5 százalékponttal járult hozzá a gazdaság növekedéséhez, ami éves szinten 0,3–0,8 százalékpontos bővülést jelentett.

A Magyar Nemzeti Bank 2019. január 1-jén elindította az NHP részét képező NHP fix konstrukciót, amellyel a hazai kkv-hitelezés szerkezetét kívánja egészségesebb irányba terelni azáltal, hogy a mikro-, kis- és középvállalkozások hosszú lejáratú, rögzített kamatozású hitelhez jutásának lehetőségeit javítja. Az NHP fix keretében 1000 milliárd forint összeg áll a vállalkozások rendelkezésére.¹⁴

Az MNB 2020. április 20-án elindította a Növekedési Hitelprogram Hajrá (NHP Hajrá) elnevezésű konstrukciót a hazai vállalati szektor fenntartható, stabil és hosszú távú finanszírozáshoz jutása, valamint a koronavírus-járvány negatív gazdasági hatásainak tompítása, és a hitelpiaci zavarok elkerülése érdekében. A konstrukcióhoz kapcsolódóan 1500 milliárd forintos keretösszeget határoztak meg.¹⁵

Az NHP I. szakaszában a mezőgazdaság és az élelmiszeripar számára kihelyezett hitelállomány 2020. március 31-én 8,6 milliárd forint volt, amely 6,2 milliárd forinttal maradt el az előző év azonos időszakától. Az NHP első szakaszának keretében kihelyezett hitelek

túlnyomó többségét (85,4 százalék) továbbra is a mezőgazdasági hitelek (östermelőkkel együtt) tették ki 7,4 milliárd forint értékben. Az élelmiszeripari vállalkozások számára 1,3 milliárd forintot helyeztek ki a program keretében, ami 14,0 százalékos részesedésnek felelt meg. A hitelek zöme mindkét ágazatban hitelkiváltásra irányult, illetve beruházási hitel formájában került folyósításra.

A második szakaszhoz és az NHP+ konstrukcióhoz kapcsolódóan az agrárgazdaság fennálló hitelállománya 35,8 milliárd forint volt, amelyből az első szakaszhoz hasonlóan a mezőgazdasági ágazat szereplői részesedtek nagyobb mértékben (61,8 százalék). Az NHP II. szakaszának hitelállománya 20,7 milliárd forinttal maradt el az előző év azonos időszaki értékétől. Az ágazatok közül a mezőgazdaság hitelállománya csökkent nagyobb mértékben, 17,0 milliárd forinttal, miközben az élelmiszeripar hitelállománya 3,7 milliárd forinttal mérséklődött.

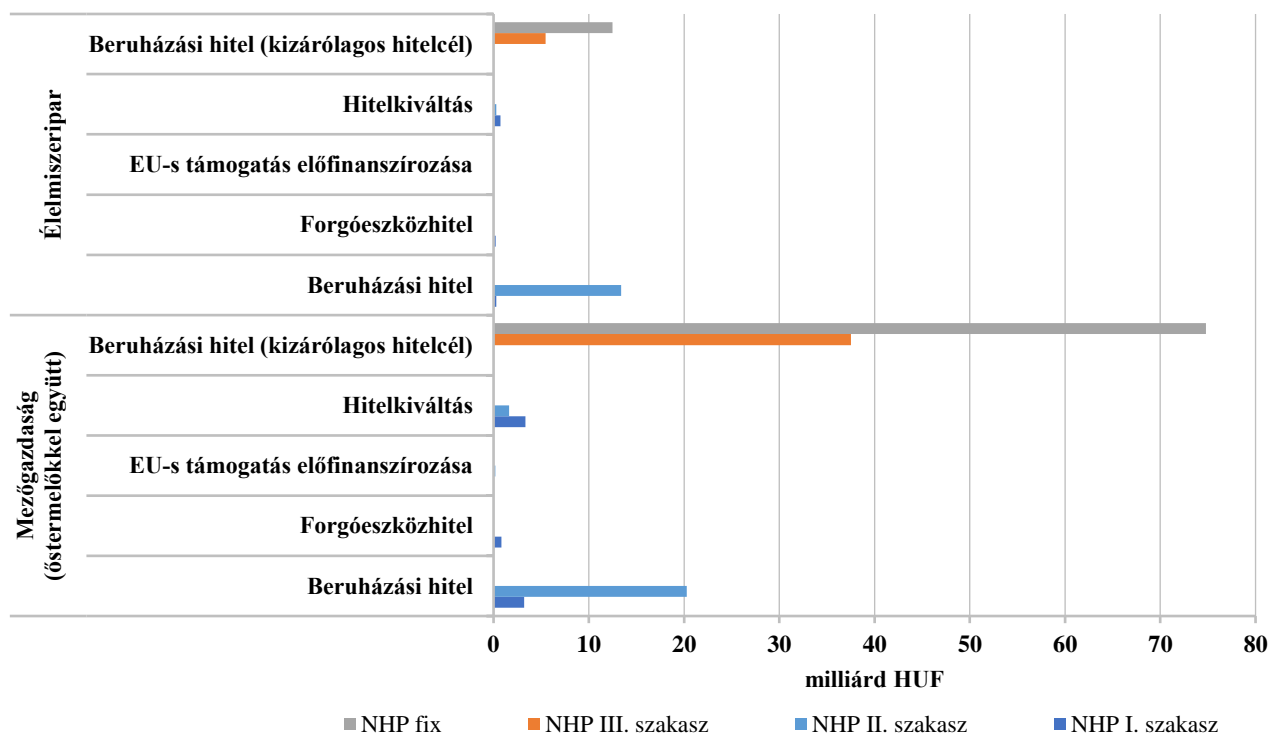
Az NHP III. szakasza keretében 43,0 milliárd forintot folyósítottak beruházási célra az agrárgazdaság szereplői számára. Ez az összeg 11,0 milliárd forinttal maradt el az előző év azonos időszaki értékétől. A harmadik szakaszhoz kapcsolódóan kihelyezett hitelállományból szintén a mezőgazdasági ágazat részesedése volt a nagyobb, 87,3 százalék.

Az NHP fix konstrukció esetében dinamikus növekedés látható: 12,2 milliárd forinttal nőtt az állomány az előző negyedévhez képest. A programhoz kapcsolódóan kihelyezett 87,3 milliárd forintos hitelösszeg több mint 85 százaléka (74,8 milliárd forint) a mezőgazdasági ágazatba, 14,3 százaléka (12,5 milliárd forint) pedig az élelmiszeriparba került (27. ábra).

¹⁴ Forrás: MNB Terméktájékoztató a Növekedési Hitelprogram Fix keretében folyósított refinanszírozási hitelek igénybevételének módjáról és feltételeiről.

¹⁵ Forrás: MNB Terméktájékoztató a Növekedési Hitelprogram Hajrá keretében folyósított refinanszírozási hitelek igénybevételének módjáról és feltételeiről.

27. ábra: Az NHP egyes szakaszaiban nyújtott hitelek fennálló állományának alakulása a mezőgazdasági és élelmiszeripari társas vállalkozásoknál, 2020. március 31.

Megjegyzés: Európai uniós hitel – uniós támogatások előfinanszírozására folyósított hitel 2020. március 31-én fennálló állomány alapján. Az ágazati adat nem tartalmazza az egyéni vállalkozókat és a családi gazdálkodókat.

Forrás: MNB-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

A Növekedési Hitelprogram első két szakaszában kiemelkedő érdeklődés mutatkozott az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) és a Garantiqa Hitelgarancia Zrt. (Garantiqa) kezessége iránt. A hitelprogram nagy eredménye volt, hogy az agrárszektor a különböző támogatott hitelprogramokkal mint olcsó forrással korábban nem nagyon tudott élni. Ennek általában a támogatási szabályok vetettek gátat. Ezzel ellentétben az NHP nem tartalmazott támogatási korlátot.

Az NHP kivezetését követően jelentősen mérséklődött a garanciaszervezetek által nyújtott hitelállomány volumene. A program keretében az AVHGA és a

Garantiqa által kezességvállalásban részesített hitelállomány értéke 2017 második fél évében csökkenésnek indult, amely következtében a mezőgazdasági szektor vállalkozásainak garantált hitelállománya 10 milliárd forint alá, az élelmiszeripari vállalkozásoké pedig 4,0 milliárd forintra csökkent 2020 első negyedében (20. táblázat).

Az NHP fix konstrukció keretében nyújtott garantált hitelállomány értéke jelentősen emelkedett, az előző negyedévi 9,3 milliárd forintról 12,6 milliárd forintra nőtt 2020 első negyedében.

20. táblázat: **Az NHP garantált hitelállománya a mezőgazdaságban és az élelmiszeriparban**

milliárd HUF

Időszak	Mezőgazdaság		Élelmiszeripar		
	I. pillér összesen	II. pillér összesen	I. pillér összesen	II. pillér összesen	
2015	I.	18,0	1,5	6,9	1,0
	II.	19,1	1,6	7,4	0,9
	III.	20,6	2,2	7,9	1,1
	IV.	15,4	1,4	6,8	0,9
2016	I.	20,4	1,9	8,3	1,0
	II.	19,8	2,1	11,6	1,0
	III.	20,2	2,0	10,3	1,0
	IV.	19,4	2,2	9,9	1,0
2017	I.	19,7	2,2	9,3	1,0
	II.	18,8	2,1	9,0	1,0
	III.	17,9	1,4	8,2	0,9
	IV.	16,3	1,2	7,4	0,4
2018	I.	15,3	1,2	6,9	0,3
	II.	14,3	1,1	6,8	0,3
	III.	14,0	0,9	6,3	0,3
	IV.	11,7	0,8	5,3	0,3
2019	I.	11,2	0,7	5,0	0,3
	II.	10,3	0,7	4,8	0,2
	III.	9,8	0,6	4,4	0,1
	IV.	8,8	0,5	4,4	0,1
2020	I.	8,4	0,5	3,9	0,1

Megjegyzés: Az NHP II. szakaszában hitelkiváltásra a II. pillér ad lehetőséget.

Forrás: AVHGA- és Garantiqa-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

Garantált hitelállomány a mezőgazdaságban és az élelmiszeriparban

Az állami kezességvállalásnak továbbra is kulcsszepe van a mezőgazdasági hitelezésben. A mezőgazdaságban és az élelmiszeriparban tevékenykedő vállalkozások finanszírozási forrásokhoz történő hozzáférését két, az állam által 85 százalékkal viszontgarantált garanciaszervezet, az AVHGA és a Garantiqa is segíti. Mindkét szervezet feladata készfizető kezesség nyújtása mikro-, kis- és középvállalkozásoknak (további információ a Pénzügyi Hírlevél VII. évfolyam 1. számában).

Ugyancsak az élelmiszeripar számára nyújt bankgaranciát az EXIM, amely a hitelintézetek által nyújtott export-előfinanszírozó hitelek visszafizetésének részleges biztosítékul szolgál, a kereskedelmi garanciák (tender-, előleg-visszafizetési és jólteljesítési/szavatossági garancia) pedig az exportfelügyelet teljesítéséhez kapcsolódnak.

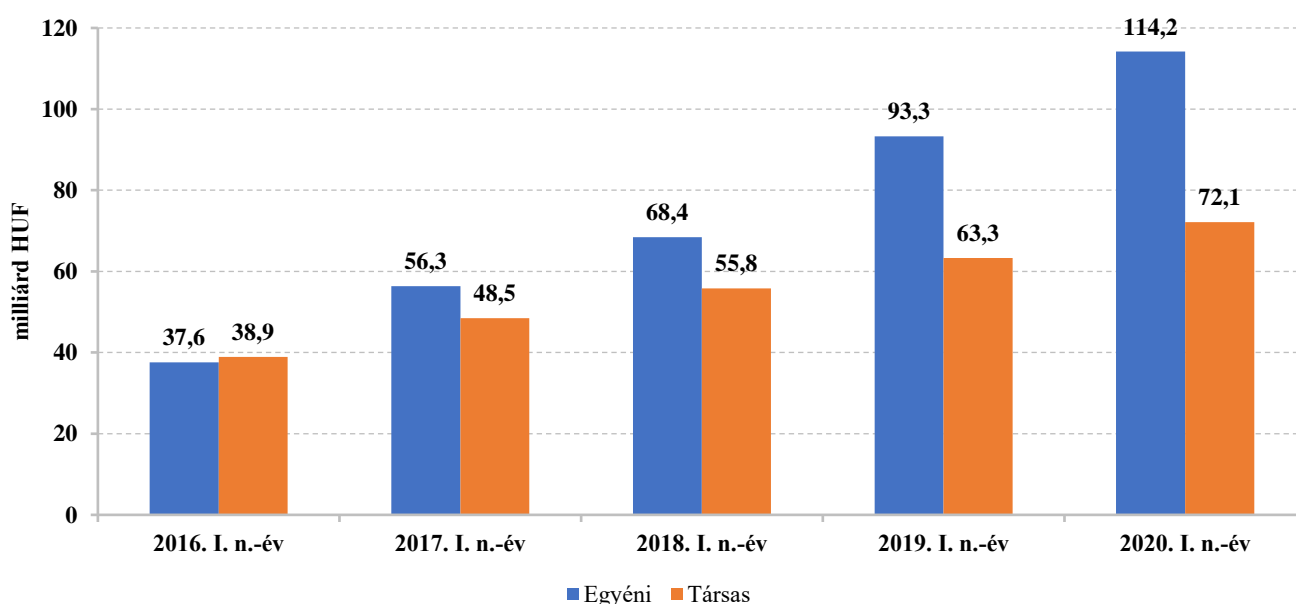
A mezőgazdaság és az élelmiszeripar együttes

garantált hitelállománya az elmúlt öt évben dinamikus emelkedést mutat. Az agrárgazdaság garantált hiteleinek összege tovább emelkedett, 39,1 százalékkal 255,4 milliárd forintra nőtt az előző év azonos időszakához képest.

A mezőgazdasági vállalkozások garantált hitelállománya a korábbi évi 156,5 milliárd forintra 186,3 milliárd forintra, az élelmiszeripari vállalkozásoké pedig 59,8 milliárd forintra 69,1 milliárd forintra bővült egy év alatt.

A mezőgazdaságban az elmúlt öt év alapján egyértelműen látható, hogy az egyéni gazdaságok részese-dése a garantált hitelállományból fokozatosan nőtt: 2020 első negyedévének végére meghaladta a 60 százalékot (61,3 százalék). Nemcsak a hitelállomány részaránya, hanem a volumene is emelkedett, az előző év azonos időszakához képest 22,4 százalékkal, 114,2 milliárd forintra nőtt. A társas vállalkozások részesedése közben 40 százalék alá csökkent (38,7 százalék), azonban a garantált hitelállományuk értéke tovább növekedett 14,0 százalékkal (28. ábra).

28. ábra: Garantált hitelek állománya a mezőgazdaságban adott év március 31-én

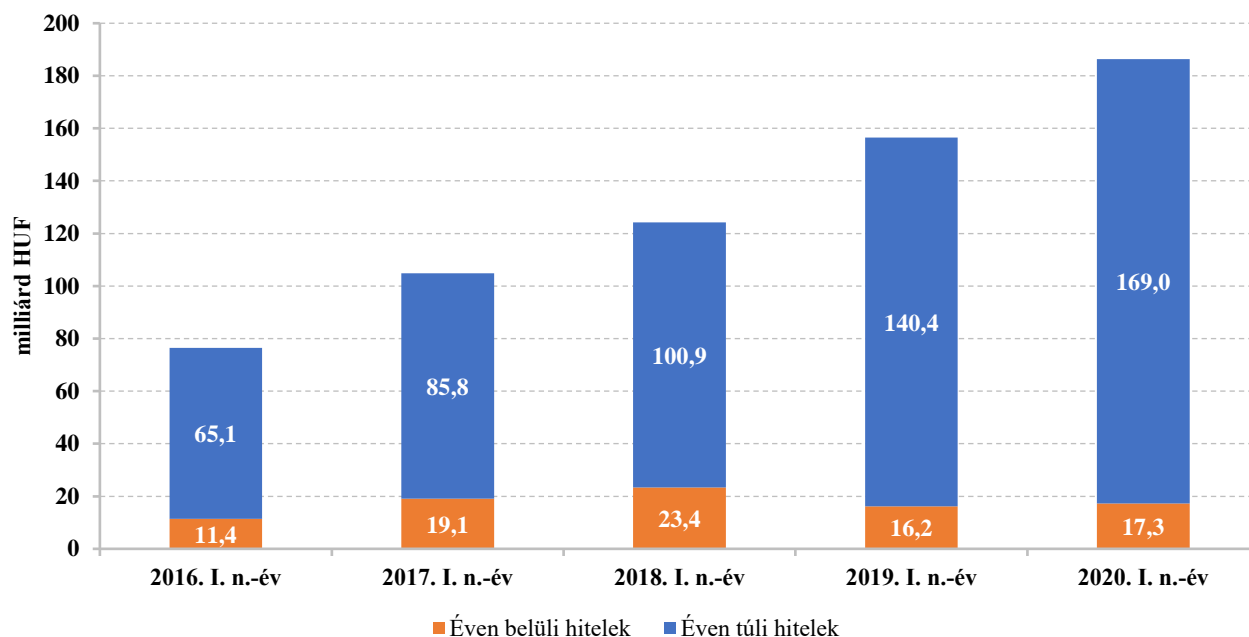
Megjegyzés: A feltüntetett adatok a teljes hitelállományt szemléltetik, nem csak a garantált részt. A garanciavállalás mértéke 62,9–74,3 százalék volt 2020 első negyedévének végén.

Forrás: AVHGA- és Garantiqa-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

A mezőgazdasági vállalkozások beruházási volumene az elmúlt évben dinamikus bővült, így hosszú távú finanszírozási igényük tovább erősödött. Az éven túli hitelek állománya 20,4 százalékkal 169,0 milliárd forintra nőtt, azon belül is az éven túli forgóeszközhitel állománya 18,6 százalékkal 116,1

milliárd forintra emelkedett. A beruházási hitelállomány 42,5 milliárd forintra 52,8 milliárd forintra nőtt a vizsgált időszakban.

A garantált hitelállományon belül az éven belüli hitelek értéke is növekedett, 7,2 százalékkal 17,3 milliárd forintra bővült egy év alatt (29. ábra).

29. ábra: **Garantált hitelek állománya a mezőgazdaságban lejáratási idő szerint adott év március 31-én**

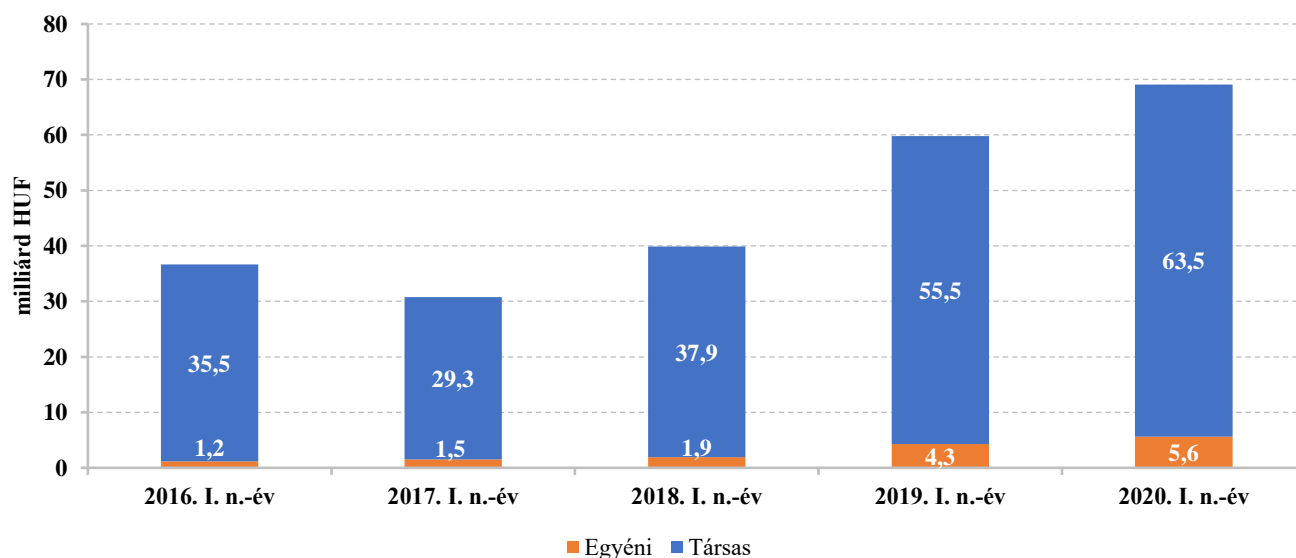
Megjegyzés: A feltüntetett adatok a teljes hitelállományt szemléltetik, nem csak a garantált részt. A garanciavállalás mértéke 62,9–74,3 százalék volt 2020 első negyedévének végén.

Forrás: AVHGA- és Garantiqa-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

Az élelmiszeripar garantált hitelállománya 15,6 százalékkal nőtt az előző év azonos időszakához képest, ezáltal az állomány értéke 69,1 milliárd forint volt 2020 első negyedévének végén.

Az egyéni gazdaságok garantált hitelállománya 32,1 százalékkal 5,6 milliárd forintra, a társas vállalkozásoké 14,3 százalékkal, 63,5 milliárd forintra nőtt

egy év alatt. A mezőgazdasággal ellentétben az élelmiszeripar garantált hitelállományán belül a társas vállalkozások domináltak: részesedésük a hitelállományból továbbra is 90 százalék feletti volt (91,9 százalék) 2020. március 31-én. Az egyéni gazdaságok részesedése az előző évhez képest nőtt ugyan, de még így sem érte el a 10 százalékot (30. ábra).

30. ábra: **Garantált hitelek állománya az élelmiszeriparban adott év március 31-én**

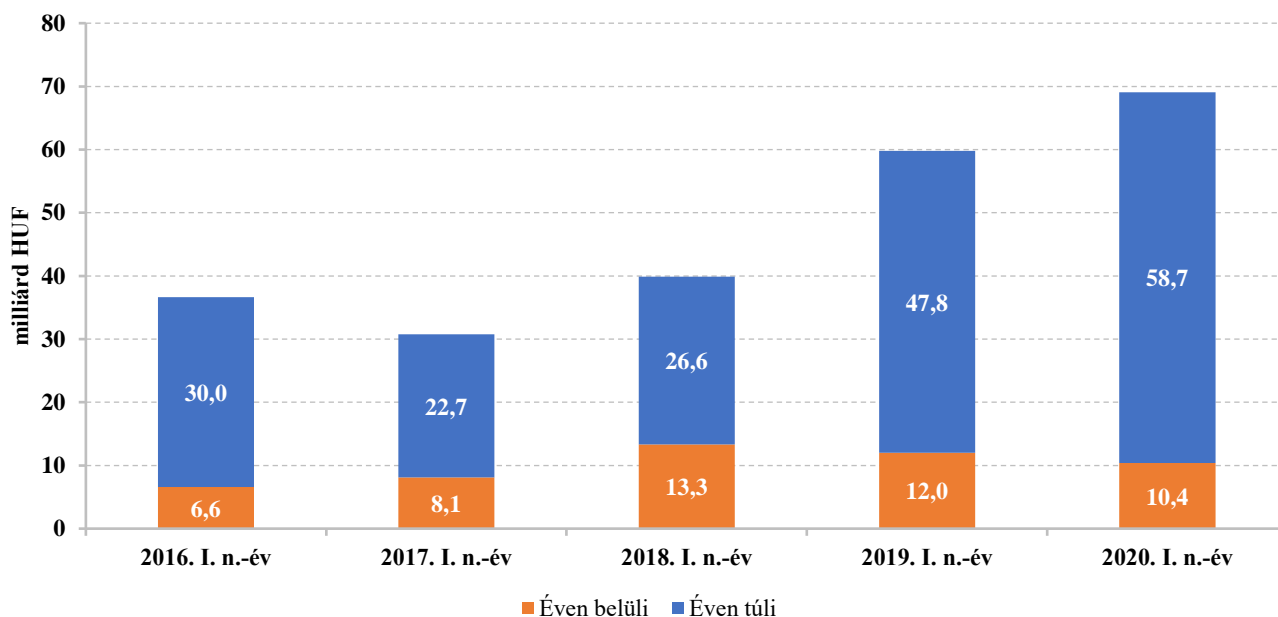
Megjegyzés: A feltüntetett adatok a teljes hitelállományt szemléltetik, nem csak a garantált részt. A garanciavállalás mértéke 62,9–74,3 százalék volt 2020 első negyedévének végén. A hitelállomány a 2016. évtől kezdődően az EXIM adatait is tartalmazza.

Forrás: AVHGA-, Garantiqa- és EXIM-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

Az élelmiszeripar garantált hitelállományán belül az éven túli hitelek részaránya tovább növekedett, 2020 első negyedévének végén már megközelítette a 85 százalékot. Ezzel párhuzamosan az élelmiszeripari vállalkozások garantált éven belüli hiteleinek részese-
dése mintegy 15 százalékra csökkent.

Az éven túli hitelek állománya 22,9 százalékkal 58,7 milliárd forintra nőtt. Ezen belül a forgóeszközhi-
telek állománya 28,0 százalékkal 31,9 milliárd fo-
rintra, a beruházási hitelek értéke 27,2 százalékkal
25,7 milliárd forintra bővült (31. ábra).

31. ábra: **Garantált hitelek állománya az élelmiszeriparban a hitel lejáratási ideje szerint adott év március 31-én**

Megjegyzés: A feltüntetett adatok a teljes hitelállományt szemléltetik, nem csak a garantált részt. A garanciavállalás mértéke 62,9–74,3 százalék volt 2020 első negyedévének végén. A hitelállomány a 2016. évtől kezdődően az EXIM adatait is tartalmazza.
Forrás: AVHGA-, Garantiqa- és EXIM-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

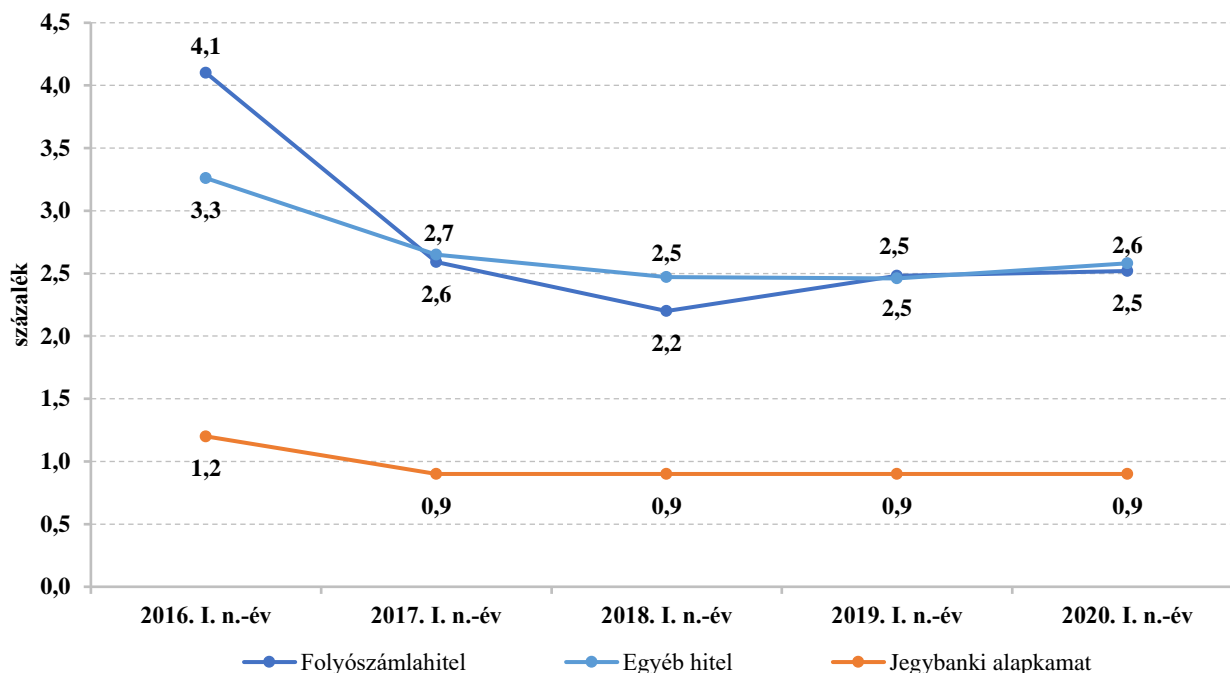
A jegybanki kamat és a vállalati szektor kamatainak alakulása

A Monetáris Tanács május 26-i üléséről szóló közlemény alapján megállapítható, hogy a koronavírus-járvány hatásai a hazai makrogazdasági adatokban is megjelentek, azonban a gazdaság az előzetes adatok alapján így is 2,2 százalékkal bővült éves alapon 2020 első negyedében. A koronavírus negatív hatásai ellenére a gazdasági növekedés fennmaradásához leginkább a piaci szolgáltatások járultak hozzá. A Monetáris tanács szerint a makrogazdasági adatokat az idei évben

továbbra is jelentős változékonyság és kettősség fogja jellemezni. A járvány negatív gazdasági hatásai miatt 2020 első felében a növekedés érdemi lassulását prognosztizálják, majd a negatív hatások megszűnésével és az átmenetileg kieső gazdasági aktivitás helyreállításával párhuzamosan a hazai növekedés, a beruházások, a munkaerőpiac, a hitelezés és a külkereskedelem élénkülését várják.¹⁶

A jegybanki alapkamat 2016 óta 0,90 százalékponton stagnál. Az egyéb hitelek átlagos évesített kamatlába fokozatosan csökkent a vizsgált időszakban, az utóbbi negyedévben azonban 0,1 százalékponttal 2,6 százalékra nőtt. A folyószámlahitelek kamata változatlanul 2,5 százalék volt 2020 első negyedében (32. ábra).

32. ábra: A jegybanki alapkamat és a vállalati szektor kamatainak alakulása¹⁷

Forrás: MNB-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

¹⁶ MNB, Közlemény a Monetáris Tanács 2020. május 26-i üléséről.

¹⁷ A nem pénzügyi vállalatoknak nyújtott forinthitelek és az általuk elhelyezett forintbetétek átlagos évesített kamatlába (a hó végi állománnyal súlyozva).

EU-referencia-kamatláb

Az Európai Bizottság (EB) az állami támogatások közösségi ellenőrzésének keretében – többek között – a támogatástartalom megállapítása céljából a referencia-kamatlábát veszi figyelembe, amelyet a piaci kamatlábak helyettesítésére használ. A referencia-kamatláb megál-

apításának módját az EB 2008/C 14/02 közleménye szabályozza. A referencia-alapkamatlábát tagországonként, évente állapítják meg vagy vizsgálják felül és havonta teszik közzé. A ráta értéke 2019-ben folyamatosan csökkent, 2020 januárjában 0,30 százalékpontra mérséklődött, majd ismét növekedésnek indult, 2020 július elsejére pedig elérte a 0,9 százalékot (21. táblázat).

21. táblázat: **A referencia-kamatláb változása Magyarországon**

Érvényesség kezdete	EU-alaprátá, százalék
2017. I. 1.	0,8
2017. III. 1.	0,5
2017. VIII. 1.	0,3
2017. XI. 1.	0,3
2018. I. 1.	0,1
2018. II. 1.	0,1
2018. IX. 1.	0,4
2018. VII. 1.	0,1
2018. VIII. 1.	0,2
2018. X. 1.	0,5
2018. XI. 1.	0,6
2019. I. 1.	0,6
2019. VII. 1.	0,5
2019. XI. 1.	0,4
2020. I. 1.	0,3
2020. IV. 1.	0,4
2020. V. 1.	0,5
2020. VI. 1.	0,8
2020. VII. 1.	0,9

Forrás: a Támogatásokat Vizsgáló Iroda adatai alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

Az EB a referencia-kamatláb megállapítása során az éves EURIBOR-kamatlábát¹⁸ tekinti kiindulási alapnak. Hiányos esetekben az EB saját jogkörében

megállapítja a referencia-kamatlábát, amelyet kamatfelárakkal módosít (24. táblázat – Kiegészítő táblák).

¹⁸ EURIBOR: Európai bankközi euró referencia-kamatláb, amelyet a bankközi piaci szereplők meghatározott periódusra egymás között irányadónak tekintenek.

Lízingcégek mezőgazdasági kihelyezései

Az új és használt mezőgazdasági gépek lízingcégek által finanszírozott összegénél az elmúlt öt évben fokozatos emelkedés volt megfigyelhető. Ez a mezőgazdaság fejlődését követte, hiszen egyre több gazdálkodó tér át intenzív termesztési technológiára, amelynek gépigénye is magasabb. Amennyiben a gépberuházás minőségi cserét jelent, gyors megtérülési idővel számolhatnak a gazdálkodók.

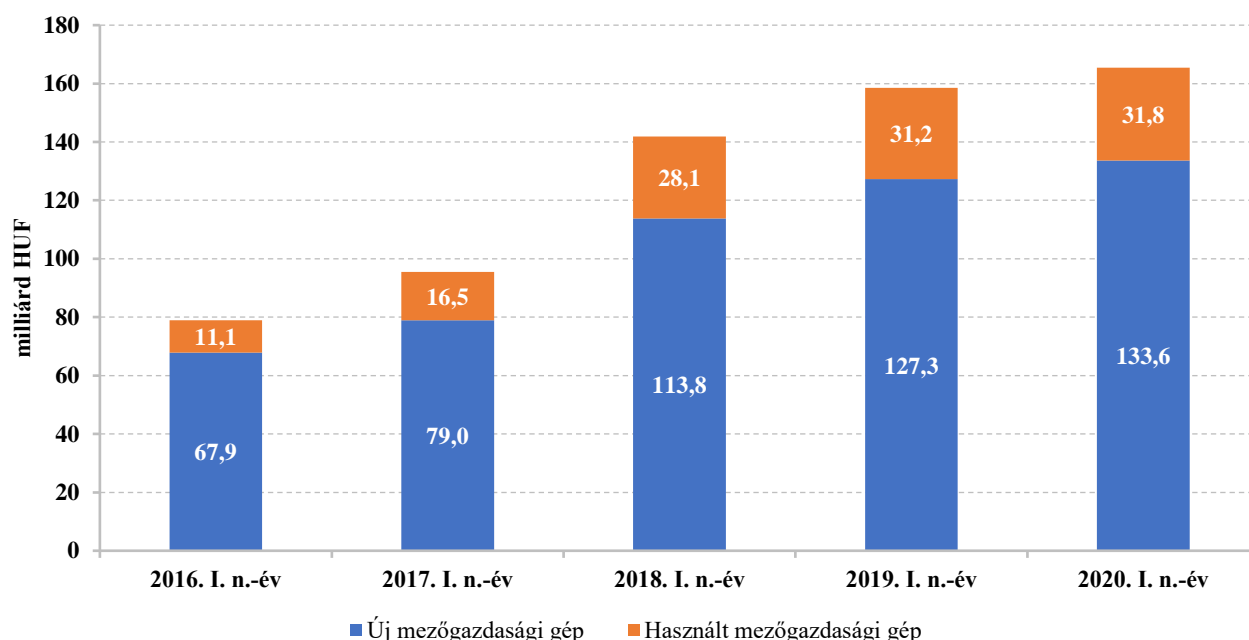
A lízingcégek finanszírozott állománya – tőkekintlévősége – 4,3 százalékkal nőtt, ezáltal az állomány 165,5

milliárd forintra bővült.

Ezen belül az új mezőgazdasági gépek lízingelt állománya 5,0 százalékkal 133,6 milliárd forintra gyarapodott, miközben a használt gépek növekedési üteme lassult, állományuk mindössze 1,9 százalékkal növekedett. A mezőgazdasági gépek körében továbbra is az új gépek részaránya kiemelkedő (80,8 százalék), ami a gépark korszerűsítését jelenti (33. ábra).

A pénzügyi lízing szerepe tovább erősödött, 8,6 százalékkal 147,9 milliárd forintra nőtt egy év alatt.

33. ábra: Lízingcégek mezőgazdasági tőkekintlévőségeinek¹⁹ alakulása adott év március 31-én

Megjegyzés: A pénzügyi lízing állományának egy része az MNB társas vállalkozásainak hitelállományában is szerepel.
Forrás: a Magyar Lízingszövetség adatai alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

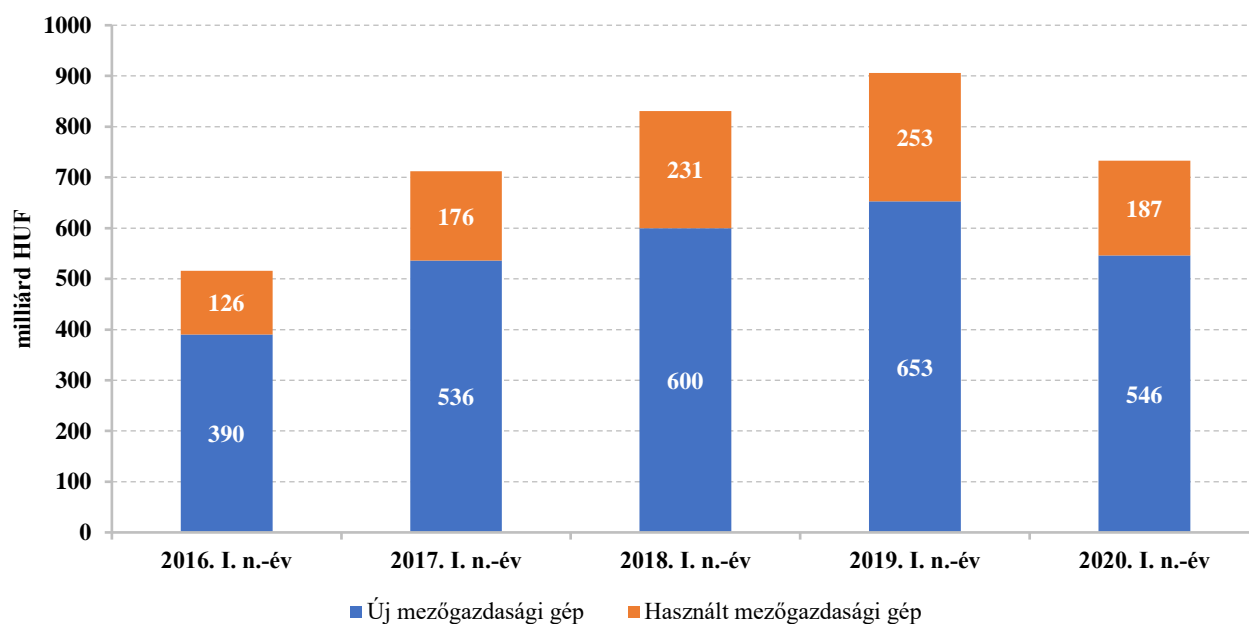
A tőkekintlévőségek emelkedésétől eltérően a 2020 első negyedévében megkötött lízingszerződések száma elmaradt az előző év azonos időszakának számától, összességében 19,1 százalékkal. A csökkenés leginkább a használt mezőgazdasági gépeknél jelentkezett, amelyekre 26,1 százalékkal kevesebb szerződést kötöttek.

Az új mezőgazdasági gépekre kötött lízingszerződések száma 16,4 százalékkal mérséklődött.

Az új gépekre megkötött lízingszerződések aránya a teljes állományon belül 2,4 százalékponttal emelkedett, a korábbi évi 72,1 százalékról 74,5 százalékra nőtt a vizsgált időszakban (34. ábra).

¹⁹ Fordulónap után esedékessé váló, már folyósított, de még nem lejárt, ügyféllel szembeni tőkekövetelések összege.

34. ábra: A lízingcégek mezőgazdasági szerződéseinek számának éves alakulása adott év március 31-én

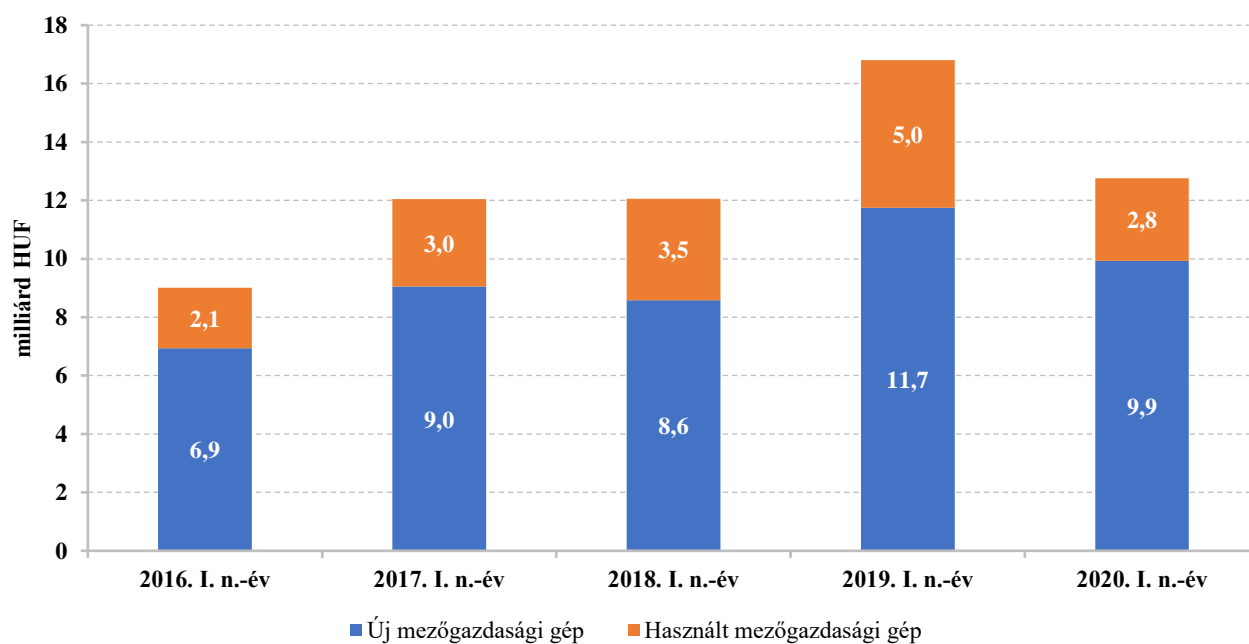

Forrás: a Magyar Lízingszövetség adatai alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

A szerződések számával párhuzamosan a lízingcégek által finanszírozott összeg is csökkent, az előző év azonos időszakához képest 24,0 százalékkal 12,8 milliárd forintra mérséklődött. Ezen belül a használt mezőgazdasági gépek finanszírozása 44,0 százalékkal 2,8 milliárd forintra, az új mezőgazdasági gépeké 15,5

százalékkal 9,9 milliárd forintra csökkent. Mivel a lízingcégek kihelyezései a használt mezőgazdasági gépek esetében csökkentek nagyobb mértékben, az új mezőgazdasági gépek részesedése a teljes finanszírozott összegből 70,0 százalékról 77,8 százalékra nőtt (35. ábra).

35. ábra: A lízingcégek mezőgazdasági kihelyezéseinek éves alakulása adott év március 31-én

Forrás: a Magyar Lízingszövetség adatai alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

Ágazati csődráták

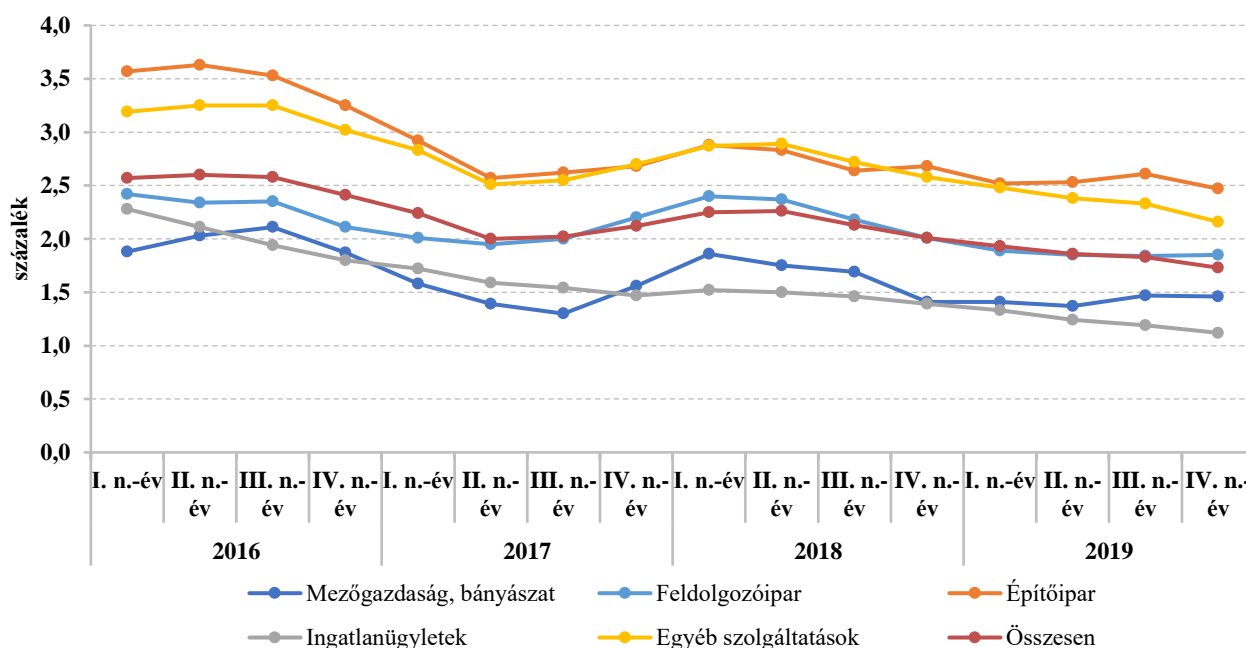
Az ágazati csődrátá egy adott ágazatban csődeljárás alatt lévő és az egy évvel korábban működő társas vállalkozások százalékos arányát mutatja. A mutató értékelésével képet kaphatunk egy adott ágazat pénzügyi stabilitásának helyzetéről, illetve annak tendenciájáról.

A vizsgált évek alapján megállapítható, hogy a nemzetgazdaság összesített csődrátája fokozatosan javult: a mutató értéke 2019-ben 2 százalék alá csökkent.

Az 1,5 százalékos ágazati csődrátá értékével a mezőgazdaság eladósodottság szempontjából kedvező ágazatnak számított a 2019-es évben.

A nemzetgazdaság szakágazatai között a legkevésbé eladósodottnak az ingatlanügyletek ágazat minősült: az ágazat csődrátája 1,1 százalékot tett ki 2019 negyedik negyedében (36. ábra).

36. ábra: **Ágazati csődráták**

Forrás: Magyar Nemzeti Bank, Pénzügyi Stabilitási Jelentés, 2020. május alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

Kiegészítő táblák

22. táblázat: **Kedvezményes MFB-hitelprogramok a mezőgazdaságban és az élelmiszeriparban (kumuláltan befogadott és jóváhagyott kérelmek összege 2020. március 31-én)**

milliárd HUF

Megnevezés	Mezőgazdaság		Élelmiszeripar	
	befogadott kérelmek	jóváhagyott kérelmek	befogadott kérelmek	jóváhagyott kérelmek
Agrár Forgóeszköz Vis Maior Hitelprogram	10,0	9,8	0,0	0,0
Családi gazdaságok hitelei	10,6	10,5	0,5	0,4
Európa Agrárhitel Program	4,8	3,3	0,1	0,1
MFB Agrár Forgóeszköz Hitelprogram	3,6	3,0	0,3	0,3
MFB Kisvállalkozói Hitelprogram	0,0	0,0	0,7	0,5
MFB Új Magyarország Forgóeszköz Hitelprogram	0,1	0,0	0,4	0,4
MFB Vállalkozásfinanszírozási Program	0,4	0,2	4,2	4,2
Sikeres Magyarországért Agrár Fejlesztési Hitelprogram	13,6	11,5	0,3	0,2
Sikeres Magyarországért Önkormányzati Infrastruktúra-fejlesztési Hitelprogram	0,1	0,1	0,0	0,0
Új Magyarország Agrár Fejlesztési Hitelprogram II.	21,0	16,7	0,4	0,2
Új Magyarország Agrár Forgóeszköz Hitelprogram	11,9	11,4	0,4	0,4
Új Magyarország Agrár Forgóeszköz Hitelprogram II. ütem	4,3	3,9	0,0	0,0
Új Magyarország Vállalkozásfejlesztési Hitelprogram	3,3	2,7	19,7	14,9
TÉSZ Forgóeszköz Hitelprogram	0,1	0,1	0,0	0,0
MNB Növekedési Hitelprogram	5,5	5,2	3,3	3,3
MFB Agrár Forgóeszköz Hitelprogram 2020	0,4	0,3	0,0	0,0
MFB Vállalkozásfinanszírozási Program 2020	0,0	0,0	0,3	0,1
MFB Élelmiszeripari Forgóeszköz Hitelprogram 2020	0,0	0,0	0,6	0,6
Földvásárlási Hitelprogram	116,5	113,1	0,4	0,4
MFB Pénzügyi Vállalkozás Refinanszírozási Konstrukció II	0,0	0,0	0,5	0,3
MFB Versenyképességi Hitelprogram	0,0	0,0	1,1	1,1
Összesen	206,2	191,9	33,0	27,1

Forrás: MFB-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

23. táblázat: **Kedvezményes MFB-hitelprogramok a mezőgazdaságban és az élelmiszeriparban (fennálló állományok értéke 2020. március 31-én)**

Megnevezés	milliárd HUF		
	Mezőgazdaság	Élelmiszeripar	Összesen
Programokon kívüli forinthitel	2,8	4,2	7,0
Egyéb programhoz nem kapcsolódó követelésvásárlás	0,0	6,3	6,3
Földvásárlási Hitelprogram	74,4	0,3	74,7
MFB Versenyképességi Hitelprogram	0,0	0,9	0,9
Egyéb	1,0	2,2	3,2
Összesen	78,2	13,0	92,1

Megjegyzés: Az egyéb kategóriába azok a programok kerültek besorolásra, amelyek fennálló állománya 2020. első negyedévben nem érte el a 600 millió forintot.

Forrás: MFB-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

24. táblázat: **Bázispontban kifejezett kamatfelárak**

Hitelminősítés kategóriája	Biztosítékokkal való fedezettség		
	magas	általános	alacsony
Kiváló (AAA-A)	60	75	100
Jó (BBB)	75	100	220
Kielégítő (BB)	100	220	400
Gyenge (B)	220	400	650
Rossz/pénzügyi nehézségek (CCC és ennél alacsonyabb)	400	650	1 000

Forrás: Európai Unió Hivatalos Lapja: A Bizottság közleménye a referencia-kamatláb és a leszámítolási kamatláb megállapítási módjának módosításáról

